

MGM

GODIŠNJI IZVEŠTAJ
2022

SADRŽAJ

5	Reč predsednika Kompanije
12	Reč generalnog direktora
18	Bilansi
25	Proizvodna društva
42	Domaća trgovačka društva
54	Trgovačka društva u inostranstvu
62	Zaposleni
67	Društvena odgovornost

Prethodno izdanje MGM reporta započeli smo pitanjima na koja smo tokom 2022. godine pokušali da damo odgovore. Sve što je obeležilo godinu za nama, zaključno sa 25. aprilom 2023. kada pišemo ovaj uvod, zapravo su bili veliki i teški izazovi koji i dalje traju i već su opšte poznata mesta ne samo u poslovnom svetu. Čak su i posledice pandemije otišle u drugi plan u odnosu na sve nove probleme koji su zasuli svakodnevnicu. Najpre, svakako, bezbednosna kriza započeta sukobom Rusije i Ukrajine, koji je iznova polarizovao svet i uveo u lančane reakcije u više oblasti. Stručnjaci su ocenili da se po prvi put čak pet kriza odvija paralelno: bezbednosna, ekonomski, finansijska, energetska i migrantska. Nastavili su se, ili nadovezali, problemi u snabdevanju, cenama repromaterijala i transporta, inflacija, pad kupovne moći stanovništva... Neizvesnost. Geopolitička situacija izaziva nove trgovinske ratove, političke sukobe, nadmetanja i nametanja najuticajnijih centara moći... a posledice realno najviše pogađaju privredu i život običnog čoveka.

Kao i uvek, Metalac je skoncentrisao napore na traženje puteva, načina i modela poslovanja koji će mu omogućiti da ostane stabilan, a ujedno stvoriti uslove za dalji rast. Godinu smo završili uspešno, investirali 7 miliona evra u budućnost,

instalirali solarnu elektranu, nastavili potragu za novim tržištima uz unutrašnju reorganizaciju i racionalizaciju... definisali strategiju do 2025. za sva preduzeća i Kompaniju u celini.

Nažalost, i 2022, kao i prethodne godine, a ništa manje i aktuelna 2023, mogu se svrstati među najteže za poslovanje u Metalčevoj istoriji, ali još jednom smo potvrdili da teška vremena zahtevaju krupne odluke, čvrstu disciplinu, obazrivost, stalno planiranje i merenje, snažnu preduzimljivost. Svojski smo se potrudili da se kvalitetno prilagodimo promenama u okruženju. Zato i relativno i realno, godinu ocenujemo uspešnom. Uzdamo su u svoje znanje i iskustvo, opštu mobilizaciju svih resursa i, posebno, visoko poverenje u Kompaniju. To će biti ključ uspeha i stabilnosti u narednom periodu sa fokusom na finansijsko zdravlje, održivi rast i veću profitabilnost.

A professional portrait of Dragoljub Vukadinović, a middle-aged man with short brown hair and a mustache. He is dressed in a sharp blue suit jacket, a white dress shirt, and a maroon patterned tie. He is standing in what appears to be a factory or industrial plant, with large metal structures, pipes, and blurred lights in the background.

Dragoljub Vukadinović,
predsednik Metalac Grupe

ČOVEK JE ROĐEN DA RADI I DA SE BORI KO NE ČINI TAKO MORA DA PROPADNE

Naslov je misao slavnog Nikole Tesle i čini mi se da ništa bolje ne oslikava vreme u kom živimo i poslujemo. Situacija u svetu je toliko loša da ni rad nekada, po svemu sudeći, nije šansa za opstanak. Ja sam u 2023. napunio 50 godina kako sam radno aktivan, i ovakvu krizu nisam zapamtio. Bilo je dosta kriza, ali su sve na neki način bile predvidive i sa rokom trajanja i posledicama. Uvek smo pronalazili rešenja da ih prevaziđemo.

Ova kriza, koja je počela 2020. godine sa KOVIDOM 19, i nastavila ratom u Ukrajini, prouzrokovala je recesiju u ekonomiji celog sveta i нико не vidi okončanje. Nećemo i ne možemo kriti da je kriza žestoko udarila i ušla na vrata Metalca, što i sami primećujete. Tražnja za proizvodima koji ne predstavljaju osnovnu životnu potrebu znatno opada, a na sve to se susrećemo sa energetskom krizom, inflacijom... Upravo naši proizvodi se nalaze u grupi za koju se kupac ne odlučuje lako, i kojima se cena ne može povećavati, bez obzira na ulazne kategorije. Rešenje koje moramo potražiti krije se u većoj produktivnosti i odgovornijem radu, kao i u smanjenju pratećih troškova, boljem planiranju, organizaciji.

Sve probleme moramo rešavati onako kako svet rešava – sa optimalnim brojem zaposlenih, većim radom i štednjom na svakom nivou. Tu borbu smo započeli krajem prošle godine, odnosno obustavili smo primanje novih radnika umesto onih koji odlaze u penziju, i naravno kroz stimulativni tehnološki odlazak iz firme, optimizaciju procesa...

Upozorenja iz okruženja smo ozbiljno shvatili, kao i situaciju u kojoj se nalazimo. Na osnovu svega pomenutog, i naše iskrene želje, prvenstvena borba se svodi na opstanak Metalca, zajedno sa zaposlenima koji će doprineti tom opstanku. Verujemo da radom, kao i do sad, možemo da postignemo sve.

godišnji izveštaj 2022.

NO

nadzorni odbor

**Prof. dr
DRAGAN LONČAR**

Profesor Ekonomskog fakulteta u Beogradu, savetnik predsednika Nadzornog odbora od 2019.

DRAGOLJUB VUKADINoviĆ

Predsednik Metalac Grupe
i predsednik Nadzornog Odbora Metalac

**Prof. dr
DRAGAN ĐURIĆIN**
zamenik predsednika Nadzornog
Odbora Metalac

**Prof. dr
GORAN PITIĆ**
Predsednik Saveta FEFA

**Prof. dr
GORAN PETKOVIĆ**
Profesor Ekonomskog fakulteta
u Beogradu

IO izvršni odbor

Ulazeći u četvrtu godinu rada Izvršni odbor, na čelu sa generalnom direktorkom Radmilom Trifunović, i dalje u veoma teškim i neizvesnim vremenima, ostaje dosledan proaktivnom pristupu, veoma otvoren za sva pitanja i probleme, ali i čvrst u sproveđenju pre svega krupnih odluka i projekata.

MARINA JEVTIĆ

dipl. ekonomista

Izvršni direktor za prodaju i nabavku

VOJIN VUKADINOVIĆ

dipl. ing. elektrotehnike

Izvršni direktor za razvoj, digitalne komunikacije, IT i marketing

RADMILA TRIFUNOVIĆ

dipl. ekonomista

Generalni direktor i Izvršni direktor za finansijske poslove i poslovnu logistiku

VELJKO VUKADINOVIĆ

dipl. ing. tehnologije

Izvršni direktor za proizvodnju

BILJANA CVETIĆ

dipl. pravnik

Izvršni direktor za ljudske resurse, pravo i bezbednost na radu

ODBOR DIREKTORA

Marko Šarenac,
predsednik

Milan Đorđević,
finansijski direktor

Metalac Home Market

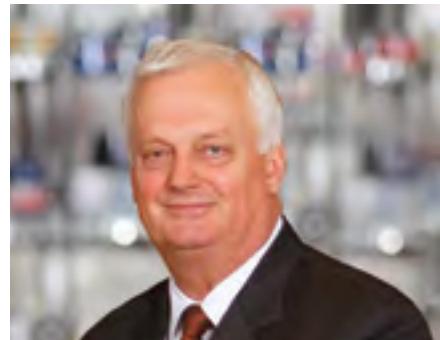

Jevrem Andelić,
generalni direktor

ODBOR DIREKTORA

Jelena Luković,
generalni direktor

Prof. dr Stevo Janošević,
predsednik

Radmila Todosijević,
dipl. ekonomista

Metalac Proleter

KOMISIJA ZA REVIZIJU

Petar Grubor,
dipl. ekonomista
predsednik

Prof. dr Rajko Tepavac

Rosanda Petrović,
dipl. ekonomista

PREDSEDNIK

METALAC HOME MARKET a.d.

METALAC a.d.

METALAC PROLETER a.d.

SKUPŠTINA

SKUPŠTINA

SKUPŠTINA

ODBOR DIREKTORA

NADZORNI ODBOR

ODBOR DIREKTORA

Generalni direktor

Predsednik

Generalni direktor

KOMISIJA ZA REVIZIJU

SEKRETAR

IZVRŠNI ODBOR METALAC a.d.

Generalni direktor

ZAJEDNIČKE FUNKCIJE

Služba unutrašnjeg nadzora poslovanja Šef	Sektor za IMS i investicije Direktor	Sektor marketing Direktor	Sektor IT Direktor
Sektor za bezbednost i preventivni inženjering Direktor	Sektor za računovodstvo, finansije i poreze Direktor	Sektor Standarda prodaje i nabavke Direktor standarda prodaje i nabavke	
Sektor za ljudske resurse i pravo Direktor	Sektor za razvoj Direktor	Sektor poslovna logistika Direktor	Restoran Šef

ZAVISNA DRUŠTVA

Metalac Posuđe d.o.o.

Metalac Market d.o.o.

Metpor d.o.o.

Metalac Print d.o.o.

Metalac Home Market d.o.o.

Metrot o.o.o.

Metalac Inko d.o.o.

Metalac Market Podgorica d.o.o.

Metalac Ukrajina d.o.o.

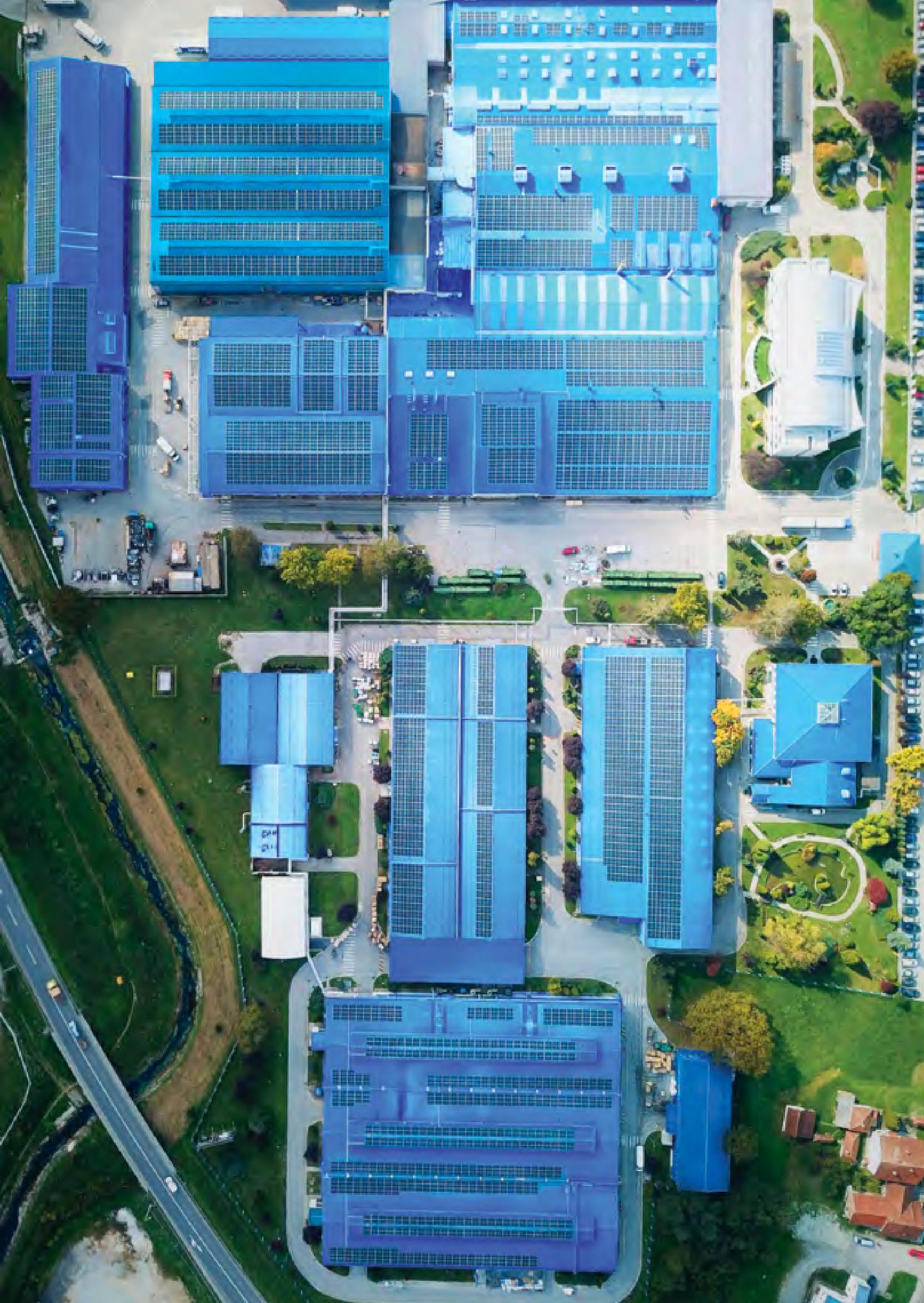
Metalac Bojler d.o.o.

Metalac Trade d.o.o.

Metalac FTO d.o.o.

Metalac FAD d.o.o.

Metalac Digital d.o.o.

Radmila Trifunović
Generalni direktor Metalac a.d.

GENERALNA DIREKTORKA METALCA NA ČELU KLUBA PRIVREDNIKA

U 2022. godini generalna direktorka Metalca je prihvatile mesto predsednika Upravnog odbora Kluba privrednika sa ciljem da, u bližoj komunikaciji sa ostalim privrednicima, podigne svest o društvenoj odgovornosti i potrebi većeg angažovanja svih privrednika u rešavanju nekih od ključnih problema lokalne zajednice.

Optimizacija ključna za uspeh a investicije za dalji rast i razvoj

Godina iza nas je, pored mnogih problema koji su se kumulirali pandemijom, rastom cena skoro svih sirovina, skokom logističkih troškova, odlaskom kadrova - iznenada dodala i rusko-ukrajinski rat i ozbiljan početak energetske krize. Sve to je izazvalo dvocifreni rast inflacije u globalnim razmerama. A na kraju, cena kapitala je posle mnogo godina dodatno usložila ionako tešku situaciju.

Ovako kreirani uslovi svetske krize konstantno smanjuju tražnju tržišta za proizvodima koji ne spadaju u osnovne životne potrebe. Tako je i sa našim proizvodima. Kad dođu takva vremena nemamo mnogo izbora osim da pojačamo internu disciplinu i štednju na svakom mestu uz očekivanja da će i ova kriza proći. Upravo optimizacija je bila jedan od kritičnih faktora uspeha – a uspeh je da smo finansijski zdravo završili 2022. godinu.

**Plan smo ispunili kako finansijski, tako i razvojno.
Konsolidovani prihod od 122 miliona evra je veći za 13% u odnosu na prošlu godinu i 10% u odnosu na plan. Konsolidovana neto dobit je 5,2 miliona evra i veća je za 4% od prošle godine.**

Ipak, nije svaka naša odluka imala za cilj samo finansijske interese kompanije. Ozbiljno smo shvatili problem zarada i visokih troškova života pa smo u susret inflaciji zaradu povećali dva puta. Uz dodatne benefite koje već duže vreme imamo, i bez obzira na sve probleme, nastavili smo da stimulišemo zaposlene, ulažemo u dobровoljni penzijski fond, pomažemo u ekstremnim slučajevima.

Poznato je da naša firma ima veliku zavisnost od ljudskog rada i da su nam pojedine proizvodne profesije teže dostupne. Zato smo nastavili sa tehnološkim unapređenjima, a sa posebnim akcentom na automatizaciji pojedinih proizvodnih procesa. Cilj je, ne samo da se zameni uloga radnika, već i da se olakša rad. Ovi i slični projekti će se i dalje uvoditi u proizvodnju što će voditi racionalizaciji broja ljudi, većoj produktivnosti i većem zadovoljstvu radnika.

Energetska kriza nam je samo ubrzala ideju koja je bila prisutna i pre 2021. godine. Ušli smo u projekat solarne elektrane. Iako je to bila velika investicija, moramo biti svesni činjenice da od 2025. godine ne možemo biti na evropskom tržištu bez zelene agende. S druge strane, mi smo veliki potrošači električne energije i moramo se boriti za svaki kilovat manje.

Sve naše investicije od 7 miliona evra su samo sa jednim ciljem, da nam bude lakše i da isplativije radimo u budućnosti.

Pored ulaganja u investicione projekte, koji su direktno vezani za proizvodnju, postoje projekti koji su implementirani u 2022. godini, a od kojih se tek očekuje efekat u sledećoj godini, kao što je WMS logistički centar sa centralizovanom robom za tri proizvodna i dva trgovачka društva, unapređenja u informacioni sistem i sistem izveštavanja.

Posebno veliki projekat je bio ujedinjenje dve Metalčeve maloprodaje u jedinstveni Metalac Market. U godini iza nas proces uhodavanja i preuzimanja dobre prakse iz oba društva je dobro završen. Dobar rezultat nije samo u ciframa, već i u pogledu zadovoljstva kupaca.

Ako smo uspeli da toliko prepreka savladamo, u 2023. ulazimo hrabro, ali i dalje sa velikim oprezom. Problemi iz tekuće godine neće sami po sebi nestati već im moramo ići u susret dobro osmišljenim potezima. A već je dobro što smo sva slobodna sredstva, kao i uvek do sada, uložili u sirovine i robu. Sada je vreme da ih realizujemo kako u proizvodnji tako i u prodaji.

Svesni smo da će 2023. godina biti ozbiljno zahtevna i teška i zato smo u 2022. godini strateški sagledali svoje poslovanje u naredne 3 godine kroz organizovane radionice. Osnovni cilj je bio da vidimo šta su nam najveće slabosti, pretnje, šta moramo odmah da menjamo, gde možemo da se prilagodimo. Bilo je veoma važno da samokritički sagledamo način na koji radimo, razmišljamo, planiramo i u tom pravcu su sprovedene edukacije i definisane strategije do 2025. godine. Započeli smo brojne aktivnosti u svim oblastima i bez obzira na sve poteškoće verujemo da rezultat kao i do sada mora doći.

KONSOLIDOVANI PRIHOD 122 MILIONA

Konsolidovani finansijski izveštaji pokazuju da je Metalac Grupa poslovnu 2022. godinu završila sa ukupnim konsolidovanim prihodom od 122 miliona evra, što je 13% više u odnosu na prethodnu godinu i 10% više u odnosu na plan. Rastu poslovnih prihoda za 12% najviše je doprinela domaća prodaja sa rastom 16%, dok je izvoz bio veći nego prethodne godine za 5%.

Poslovni rashodi u 2022. su za 1 procentni poen rasli brže od poslovnih prihoda najviše zbog rasta cena robe i materijala u nabavci, energenata i troška zarada.

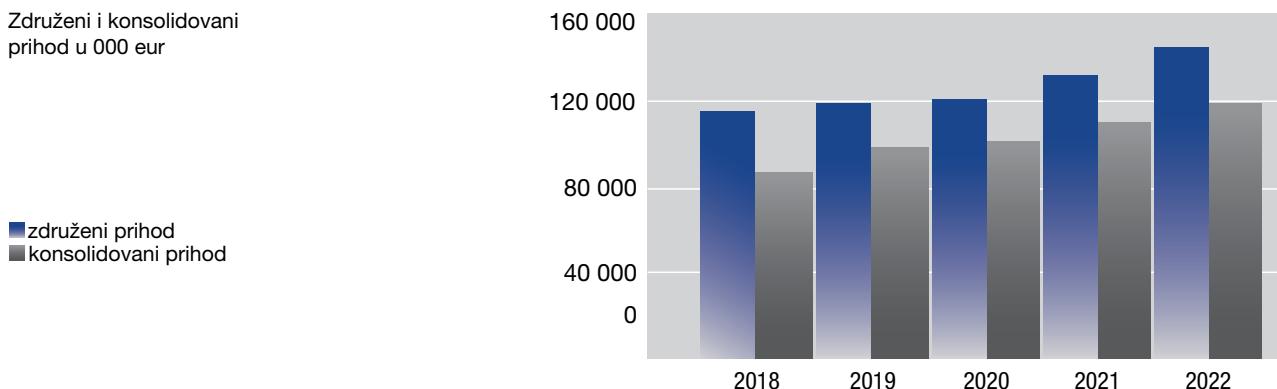
Ostvarena konsolidovana poslovna dobit (EBIT) je veća u odnosu na prošlu godinu za 6% i isto toliko ispod plana. Konsolidovana bruto dobit (EBT) je veća za 4% u odnosu na isti period prešle godine, dok je u odnosu na plan veća za 2%.

Što se bilansa stanja tiče, konsolidovana imovina Grupe je veća u odnosu na kraj prethodne godine za 12%. Ravnomerano su rasle i stalna i obrtna imovina. Na povećanje vrednosti stalne imovine su uticala značajna ulaganja u objekte i opremu od oko 7 miliona evra. Skoro trećina odnosi se na nabavku i ugradnju krovne solarne elektrane čiji se efekti na smanjenje troškova energije za 15% očekuju u 2023. godini.

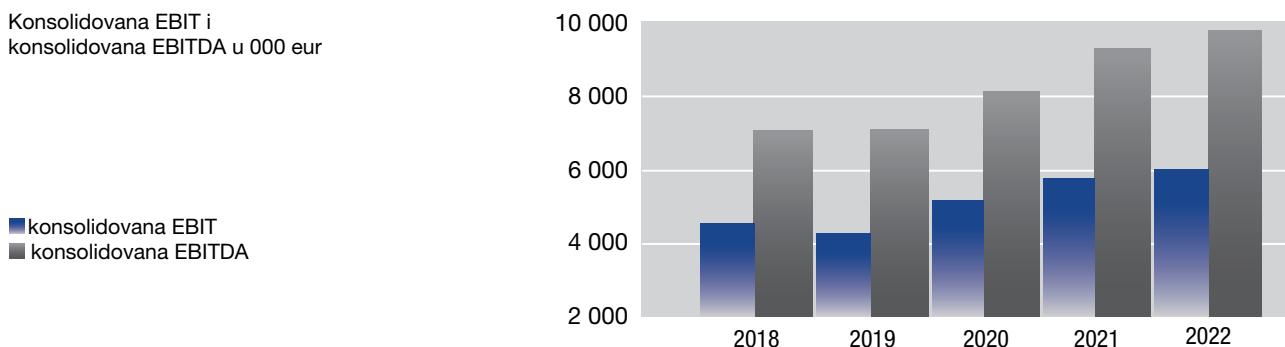
Kompanija i dalje bezuslovno i na vreme plaća dospele obaveze, uz održavanje dobrog kreditnog boniteta, likvidnosti i solventnosti. Stepen zaduženosti je pod kontrolom i redovno se prati, a pozajmljena sredstva se koriste na pravi način i rezultiraju dobrom stopom povrata na imovinu.

Sveukupno, Kompanija Metalac pokazuje potencijal za dalje investiranje i ulaganje u akcije.

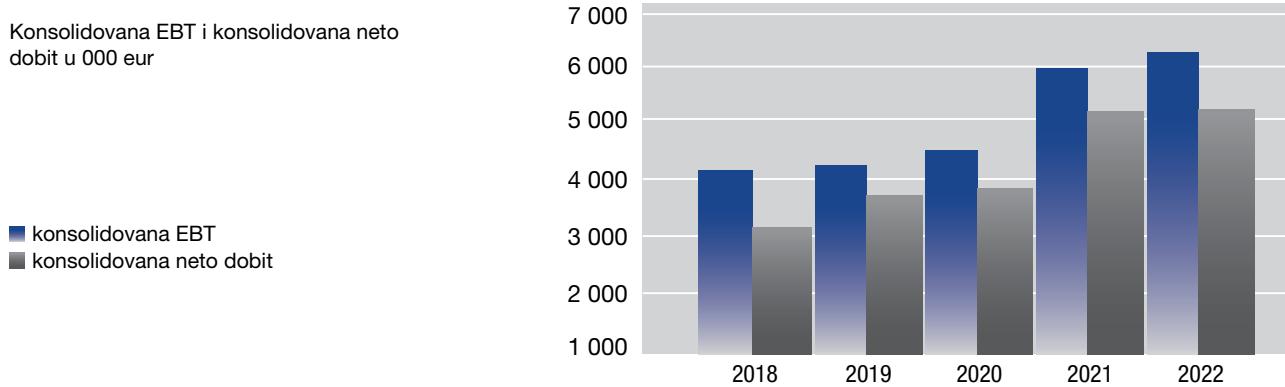
Združeni i konsolidovani prihod u 000 eur

Konsolidovana EBIT i konsolidovana EBITDA u 000 eur

Konsolidovana EBT i konsolidovana neto dobit u 000 eur

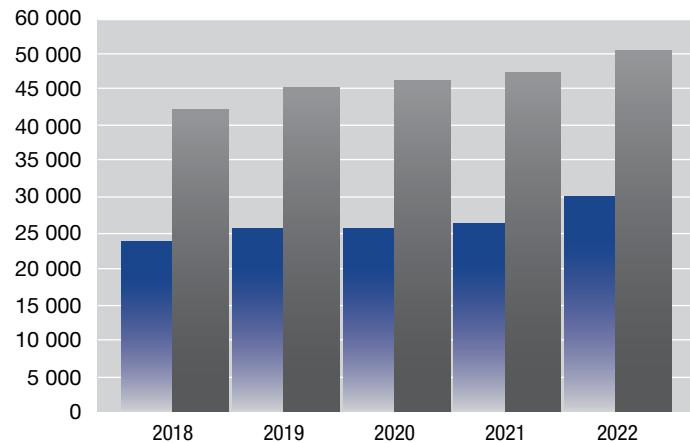
u 000 eur

godina	2018	2019	2020	2021	2022
združeni prihod	114 458	119 860	120 391	135 367	148 487
konsolidovani prihod	87 701	94 280	95 888	107 962	122 381
konsolidovana EBIT	4 510	4 352	5 181	5 691	6 059
konsolidovana EBITDA	6 904	6 943	7 886	9 232	9 793
konsolidovana EBT	4 365	4 331	4 471	5 982	6 220
konsolidovana neto dobit	3 823	3 558	3 746	5 064	5 240

godina	2018	2019	2020	2021	2022
stalna imovina	25 635	25 678	27 461	30 116	33 997
kapital	44 933	46 059	48 335	51 073	53 839
investicije	6 765	5 664	3 674	3 596	6 421

Konsolidovana
stalna imovina i
kapital u 000 eur

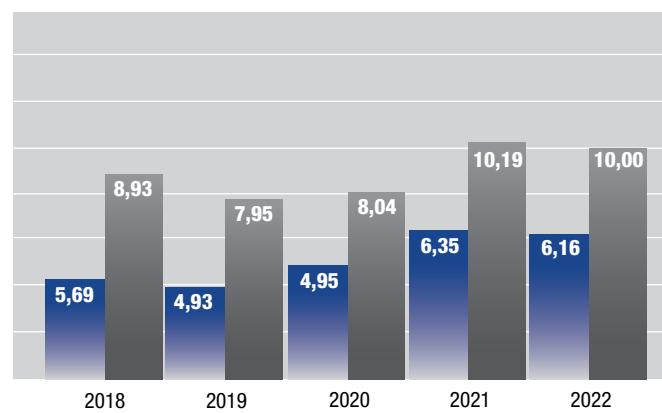
■ stalna imovina
■ kapital

Konsolidovani
ROA i ROE (%)

■ ROA
■ ROE

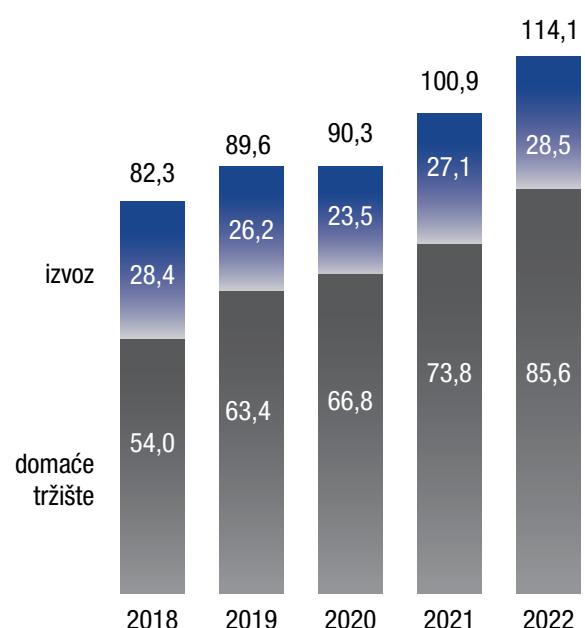
godina	2018	2019	2020	2021	2022
ROA	5,69	4,93	4,91	6,35	6,16
ROE	8,93	7,95	7,94	10,19	10,00

Prihodi od prodaje na domaćem i ino tržištu

u 000 eur

godina	2018	2019	2020	2021	2022
domaće tržište	53 959	63 429	66 758	73 774	85 593
izvoz	28 359	26 163	23 478	27 121	28 455

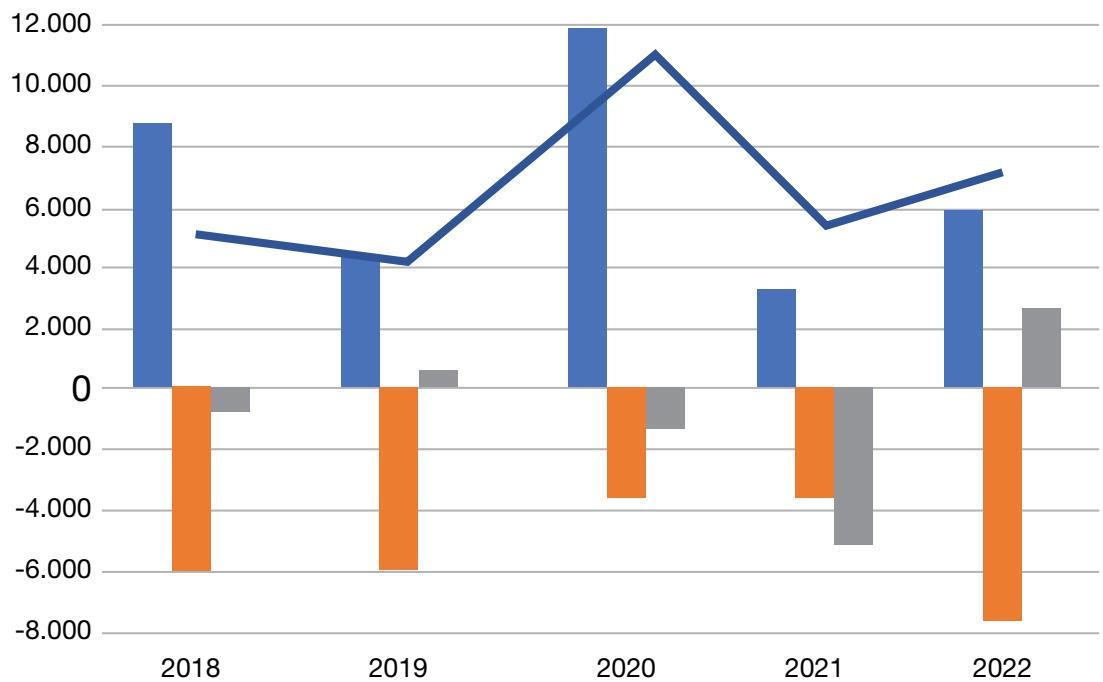
Tržišna kapitalizacija 2018-2022 u 000 eur

	srednji kurs na 31.12.	TC akcije na 31.12.	broj akcija na 31.12.	trž. kapitalizacija
2018	118,1946	2 004	2 040 000	34 588
2019	117,5928	1 977	2 040 000	34 297
2020	117,5802	1 950	2 040 000	33 832
2021	117,5821	1 870	2 040 000	32 444
2022	117,3224	1 678	2 040 000	29 177

u 000 eur

	2018	2019	2020	2021	2022
NNT iz posl. aktivnosti	8 104	4 075	11 882	3 256	6 051
NNT iz inv. aktivnosti	-4 621	-5 963	-3 382	-3 474	-7 581
NNT iz fin. aktivnosti	-1 369	554	-1 582	-5 161	2 965
Gotovina na kraju perioda	5 104	3 843	10 707	5 416	6 821

Konsolidovani NNT u 000 eur

■ NNT iz posl. aktivnosti ■ NNT iz inv. aktivnosti ■ NNT iz fin. aktivnosti — Gotovina na kraju perioda

**KONSOLIDOVANI
BILANS STANJA
U EUR**

2022.
31.decembar

2021.
31.decembar

%

AKTIVA

Stalna imovina	33.996.888	30.111.606	112,90
Nematerijalna ulaganja	439.898	374.111	117,58
Zemljište i građevinski objekti	14.319.062	13.795.274	103,80
Postrojenja i oprema	10.559.616	9.395.566	112,39
Investicione nekretnine	2.286.019	2.328.110	98,19
Nekretnine i oprema uzete na lizing	2.030.725	2.294.874	88,49
Nekretnine i oprema u pripremi	2.947.306	489.188	602,49
Ulaganje na tuđim nekretninam	42.540	84.471	50,36
Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica	53.265	109.562	48,62
Otkupljene sopstvene akcije	1.241.654	1.182.228	105,03
Ostala dugoročna potraživanja	76.803	58.222	131,91
Obrtna imovina	56.114.373	50.026.588	112,17
Zalihe	31.113.913	26.504.393	117,39
Potraživanja po osnovu prodaje	9.599.113	10.119.454	94,86
Ostala kratkoročna potraživana i porez na dodatu vrednost	260.801	231.911	112,46
Kratkorocni finansijski plasmani	7.400.452	6.793.884	108,93
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	6.820.784	5.414.954	125,96
Aktivna vremenska razgraničenja	919.309	961.992	95,56
Odložena poreska sredstva	125.541	112.153	111,94
UKUPNA AKTIVA	90.236.803	80.250.348	112,44

PASIVA

Kapital	53.839.420	51.065.356	105,43
Akcijski kapital	20.869.565	20.816.326	100,26
Ostali kapital	288.994	288.257	100,26
Emisiona premija	(-300.895)	(294.509)	102,17
Rezerve	1.528.193	1.524.292	100,26
Translaceone rezerve	4.007	135.932	2,95
Nerealizovani dobici po osnovu hartija od vrednosti	18.107	74.496	24,31
Aktuarski dobici (gubici)	(-657.732)	(627.854)	104,76
Neraspoređeni dobitak	29.790.512	27.084.649	109,99
Kapital koji pripada vecinskim vlasnicima	51.540.750	49.001.589	105,18
Manjinski interes	2.298.670	2.063.767	111,38
Dugoročna rezervisanja i obaveze	11.233.350	6.885.535	163,14
Dugoročna rezervisanja	3.619.369	3.225.851	112,20
Dugoročni krediti	6.201.833	1.846.547	335,86
Obaveze po osnovu lizinga	1.406.871	1.728.616	81,39
Ostale dugoročne obaveze	5.277	84.521	6,24
Kratkoročne obaveze	25.164.032	22.299.460	112,85
Kratkoročne finansijske obaveze	5.688.815	4.372.094	130,12
Obaveze iz poslovanja	12.917.042	10.758.538	120,06
Ostale kratkoročne obaveze	4.445.729	5.693.816	78,08
Obaveze po osnovu PDV i ostalih javnih prihoda i PVR	1.841.731	1.174.987	156,74
Obaveze po osnovu poreza na dobitak	270.716	300.026	90,23
UKUPNA PASIVA	90.236.803	80.250.348	112,44
Vanbilansna aktiva	2.520.870	2.551.267	98,81

**KONSOLIDOVANI
BILANS USPEHA
U EUR**

2022.
31.decembar

2021.
31.decembar

%

POSLOVNI PRIHODI	118.522.619	104.900.969	112,99
-------------------------	--------------------	--------------------	---------------

Prihod od prodaje na domaćem tržištu	24.161.599	21.047.959	114,79
Prihod od prodaje na ino tržištu	25.477.500	24.271.420	104,97
Prihod od prodaje proizvoda	49.639.099	45.319.379	109,53
Prihod od prodaje robe - domaće	61.431.488	52.709.022	116,55
Prihodi od prodaje robe - ino	2.977.900	2.843.333	104,73
Prihodi od aktiviranja učinaka	446.012	229.940	193,97
Povećanje vrednosti zaliha	2.118.282	1.239.065	170,96
Ostali poslovni prihodi	1.892.245	2.515.502	75,22
Prihodi od usklađivanja vrednosti imovine	17.594	44.728	39,33

POSLOVNI RASHODI	112.464.082	99.209.039	113,36
-------------------------	--------------------	-------------------	---------------

Nabavna vrednost prodate robe	53.415.901	46.120.867	115,82
Troškovi materijala i energije	23.253.248	20.991.701	110,77
Troškovi zarada	21.385.094	19.127.738	111,80
Troškovi naknada i ostali lični rashodi	3.002.372	2.084.226	144,05
Troškovi amortizacije	3.734.498	3.540.000	105,49
Ostala dugoročna rezervisanja	896.616	836.871	107,14
Ostali poslovni rashodi	6.630.799	6.277.823	105,62
Rashodi od usklađivanja vrednosti imovine	145.553	229.813	63,34

EBIT	6.058.537	5.691.930	106,44
-------------	------------------	------------------	---------------

FINANSIJSKI PRIHODI	2.480.170	1.467.228	169,04
----------------------------	------------------	------------------	---------------

FINANSIJSKI RASHODI	1.799.150	640.281	280,99
----------------------------	------------------	----------------	---------------

OSTALI PRIHODI	1.236.820	1.591.760	77,70
-----------------------	------------------	------------------	--------------

OSTALI RASHODI	1.756.199	2.129.974	82,45
-----------------------	------------------	------------------	--------------

EBT	6.220.179	5.980.663	104,00
------------	------------------	------------------	---------------

POREZ NA DOBIT	(979.677)	(918.010)	106,72
-----------------------	------------------	------------------	---------------

Poreski rashod perioda	(971.837)	(989.056)	98,26
Odlozeni poreski prihod (rashod) perioda	(7.840)	71.046	

NETO DOBIT/(GUBITAK)	5.240.502	5.062.653	103,51
-----------------------------	------------------	------------------	---------------

Akcijama Metalca trguje se na organizovanom tržištu Beogradske berze još od aprila 2002. godine, a od maja 2009. godine berza je akcije kompanije uključila na Listing B – Standard market. Prijem i trgovanje na listingu podrazumeva da se radi o kvalitetnim i likvidnim akcijama i uspešnoj kompaniji koja ispunjava dodatne kriterijume za prijem na navedeno tržište. Ocena berzanskih analitičara tom prilikom, da je Metalac jedna od najzdravijih srpskih kompanija i da ne treba sumnjati u dalji rast vrednosti njenih akcija, održala se sve do danas. Dividenda akcionarima isplaćuje se svake godine, a u vlasničkoj strukturi najznačajni deo akcija je i dalje u portfelju menadžmenta kompanije, zaposlenih, bivših zaposlenih.

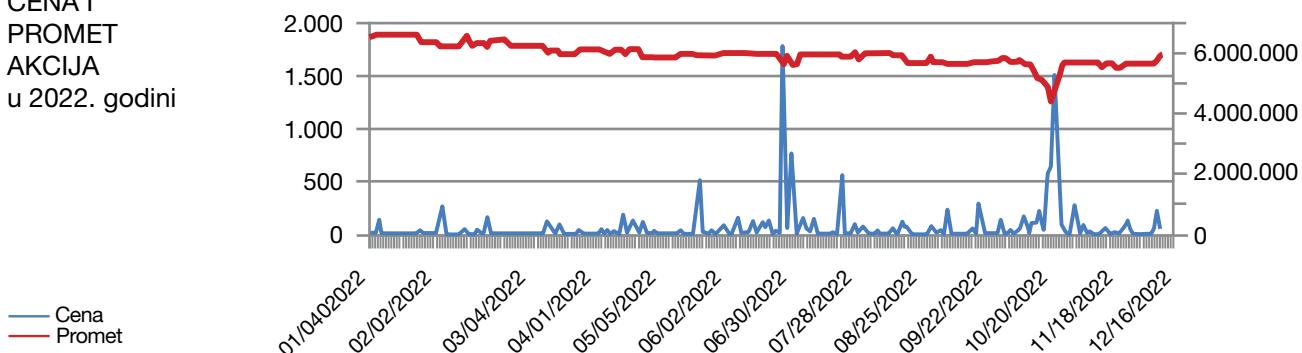

Akcijski kapital Metalca a.d. iskazan je u 2.040.000 običnih akcija nominalne vrednosti 1.200 dinara.

Struktura vlasništva na dan:	31.12.2022. godine:	31.12.2021. godine:
Akcije u vlasništvu fizičkih lica	1.248.930	1.249.261
Akcije u vlasništvu pravnih lica	503.980	488.580
Zbirni odnosno kastodi račun	287.090	302.159
	61,22%	61,24%
	24,71%	23,95%
	14,07%	14,81%

Akcijama Kompanije trguje se u okviru Prime Listinga Beogradske berze, metodom preovlađujuće cene.

CENA I
PROMET
AKCIJA
u 2022. godini

Na dan	31.12.2022. godine	31.12.2021. godine
Poslednja cena	1.678 din	1.870 din
Najviša cena	1.870 din	1.950 din
Najniža cena	1.245 din	1.750 din
Ukupan obim	30.385 akcija	32.512 akcija
Ukupan promet	47.082.391 din	60.634.778 din
Prosečna cena	1.550 din	1.867 din
Tržišna kapitalizacija	3.423.120.000 din	3.814.800.000 din
Obračunska vrednost	1.797,75 din	1.771,17 din
Dividenda (bruto)	85 din	65 din
EPS (dobit po akciji)	125,72	124,64
P/E (cena/ dobit po akciji)	13,35	15,00
P/B (cena/ knjigovodstvena vrednost)	0,95	1,06
ROE (prinos na akcijski kapital)	7,05%	7,22%

DODATNO PENZIJSKO OSIGURANJE ZA SKORO 600 Zaposlenih

Kompanija Metalac svake godine izdvoji preko 300.000 evra za dodatno penzijsko osiguranje svojih zaposlenih, verujući da je to jedan od najboljih načina da se zaposlenom omogući sigurnija budućnost po okončanju radnog staža. Već više od 15 godina Kompanija Metalac razvija praksu uplaćivanja dobrovoljnog penzijskog osiguranja za zaposlene koji se ističu svojim radom i zalaganjem. Ove godine je dodatno penzijsko osiguranje dobilo 56 zaposlenih.

Vi ste odabrani da se priključite grupi koja danas čini preko 600 zaposlenih, koji svojim zalaganjem, požrtvovanjem i odanošću zaista doprinose Metalčevom uspehu i trajanju. Možda to sada ne sagledavate jer ste mlađi, ali ovo osiguranje će vam veoma značiti kad dođe vreme za penziju. Vaše kolege, kojima smo počeli da uplaćujemo dodatno osiguranje 2006. ili 2007. godine, sada kada odlaze u penziju na svom računu imaju oko 2 miliona dinara. Iznos nije preveliki, imajući na umu da se prikupljalo 16-17 godina, ali imajući u vidu kakve su penzije, svakako nije zanemarljiv. O takvim dodatnim osiguranjima bi trebalo i sami da razmišljate, a ovo vam Metalac od srca daruje i verujemo da ćete to opravdati. – rekla je generalna direktorka Metalca Radmila Trifunović

METALAC GRUPA ZDRAŽENO 148,5 MILIONA

Prednjače domaće trgovine

Metalac Grupa je u 2022. godini ostvarila ukupan združeni prihod od 148,5 miliona evra, 10% više i u odnosu na prethodnu godinu i u odnosu na plan, dok je združena bruto dobit od 6,1 milion evra bila na nivou planirane i na nivou dobiti ostvarene u 2021. godini.

Pet proizvodnih društava donela su 34% ukupnog združenog prihoda i 54% ukupne poslovne dobiti. Učešće domaćih trgovčkih društava zadržalo se na 52% u ukupnim prihodima Grupe i skoro 30% u poslovnoj dobiti. Ino trgovine su donele 7% prihoda, koliko i matično društvo.

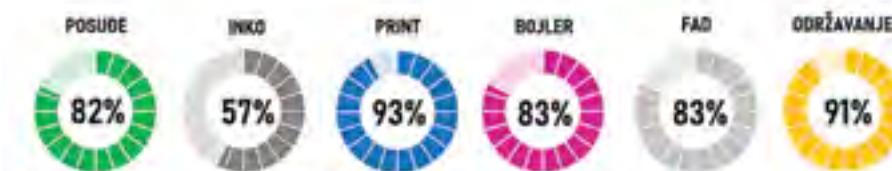
Čak 92% ukupnih prihoda odnosi se na prihode od prodaje proizvoda, usluga i trgovачke robe na skoro 40 tržišta širom sveta. Najviše na domaćem tržištu na koje se odnosi 112 miliona evra, dok je izvoz iznosio skoro 25 miliona evra. Među najvećim izvoznim tržištima su Rusija, Nemačka, SAD, Finska i zemlje regiona.

Tako se jedna od najtežih godina za poslovanje, bremenita višestrukim krizama na makro nivou, ocenjuje uspešnom, imajući na umu sve probleme i izazove sa kojima se Kompanija susretala, a na koje nije mogla da utiče. Pritom je uspela da u sopstveni razvoj investira oko 7 miliona evra, najviše u projekat krovne solarne elektrane.

METAZEN

Otkada je pre 2015. godine, najpre u Metalac Printu, započela primena Metazena pa do danas, proizvodnja je imala razne transformacije i značajne promene u organizaciji i automatizaciji procesa, kao i fokusu na smanjenju gubitaka i povećanju efikasnosti i produktivnosti. Proces promena u proizvodnji koji se sprovodi kroz Metazen je od početka 2022. godine unapređen dolaskom Metazen menadžera sa dugogodišnjim iskustvom u primeni Lean alata. Iako je sam proces za neka društva potpuno nov, promene i unapređenje su očigledni. Osim povećanja produktivnosti, krajnji cilj je promena načina razmišljanja, uspostavljanje komunikacije između sektora, kombinovanje timova u radu i standardizacija u dijagnostici i rešavanju problema.

STATUS GEMBA					
	Uočenih problema	Rešeno problema	Preostalo problema	(%)	Do plana
POSUDE	651	534	117	82%	18%
INKO	545	313	232	57%	43%
PRINT	752	696	56	93%	7%
BOJLER	481	397	84	83%	17%
FAD	368	304	64	83%	17%
ODRŽAVANJE	194	107	17	91%	9%

Pregled rešavanja uočenih problema tokom GEMBA šetnji tokom 2022. godine

Proizvodna društva

Ukupan prihod pet proizvodnih društava u 2022.

godini je 50,3 miliona evra, što je za 10% više od prihoda u 2021, a u odnosu na plan je veći za 4%.

Njihovo učešće u združenom prihodu Grupe je ostalo nepromjenjeno u odnosu na prethodnu godinu i iznosi 34%. Najveći doprinos i dalje ima kor biznis kompanije Metalac Posuđe. Skoro polovina ukupnog prihoda proizvodnih društava ostvarena je izvozom, a ostalo na veoma značajnom domaćem tržištu.

Istovremeno, usled sveukupno veoma teške godine, ukupna poslovna dobit proizvodnih društava od 3,3 miliona evra je manja od ostvarenja u 2021. godini i učestvuje sa 54% u ukupnoj poslovnoj dobiti Grupe. Jedino je Metalac Posuđe bilo uspešnije od zadatih vrednosti.

Inače, proizvodnju Metalčevih fabrika u 2022. godini su obeležili: skokovi cena repromaterijala, problemi u logistici, isporukama, značajne oscilacije u traženim količinama robe, otežano planiranje i organizovanje procesa. Glavni fokus i dalje je na povećanju produktivnosti i smanjenju troškova. U tom pravcu sproveden je set aktivnosti u promeni tehničkih postupaka, preispitivanju i promeni normi, prilagođavanja radnika novim poslovima... čiji se efekti tek očekuju.

Agresivno prema tržištima, racionalno unutar fabrike

Najveće proizvodno društvo, Metalac Posuđe, je 2022. godinu završilo ukupnim prihodom od 28 miliona evra i time, iako nešto ispod plana, zabeležilo rast u odnosu na prethodnu godinu. Pritom je poslovna dobit od 2,75 miliona evra bila 7% iznad planirane.

Poslovalo se na 25 tržišta na koja je plasirano proizvoda u vrednosti od 26 miliona evra, od čega 44% na domaćem tržištu. Početkom 2023. nova ponuda linija i dekora predstavljena je na sajmu u Frankfurtu i Čikagu, posle dve godine pauze.

Stojan Slović
direktor društva

Tamara Đurović
komercijalni direktor

Veljko Vukadinović
direktor proizvodnje

Jovan Živković
tehnički direktor

Zoran Ognjanović
direktor servisa i alatnice

Goran Todorović
šef tehničke kontrole kvaliteta

Uprkos svim otežavajućim okolnostima koje su uticale na plasman robe kako na domaćem tržištu tako i u izvozu, kao i sveukupnom rastu troškova (od materijala, energije, radne snage do transporta) - Metalac Posuđe je relativno zadovoljno ishodom 2022. godine. Izvozni planovi nisu ostvareni, a pad od nekoliko procenata u odnosu na prethodnu godinu posledica je pre svega manje prodaje na tržistu Rusije, Amerike, Nemačke i Engleske. Istovremeno, neka druga tržišta su imala rast, a posebno BiH, Hrvatska, Francuska i Češka. Sveukupno u 24 zemlje izvezeno je skoro 2,7 miliona jedinica i ostvareno 14,5 miliona evra, a Rusija, SAD, BiH, Finska i Hrvatska su i najvećih 5 izvoznih tržišta. Najveće učešće u izvozu i dalje ima emajlirano posuđe.

I dok je izvoz bio 6% manji, domaće tržište je donelo 11,9 miliona evra uz 9% rasta u odnosu na 2021. godinu i prebačaj plana za 7%. Sa svoja tri proizvodna programa Metalac je zadržao apsolutno većinsko učešće na tržištu posuđa Srbije, koje je u 2022. godini zabeležilo rast od 3%. Metalac Posuđe je agilno upravljalo asortimanom uz veće uvažavanje potreba kupaca sve u cilju očuvanja liderske pozicije u emajliranom i poboljšanja pozicije u segmentu inox i aluminijskog posuđa.

Poslovanje je praćeno racionalizacijom troškova u svim segmentima, imajući na umu da se na spoljne faktore nije moglo uticati, a posebno na poremećaj tražnje na ruskom i nekim evropskim tržištima, posledice svetske ekonomske i finansijske krize, skok cena energenata, repromaterijala, troškova radne snage i inflaciju koja je uticala na potrošačku moć. Uz aktivnosti usmerene na rast motivacije zaposlenih paralelno je započet proces racionalizacije broja zaposlenih u vremenu i režiji. Sveopšta kriza je uticala na usporavanje investicionih aktivnosti, pa neke planirane u 2022. godini završavamo u 2023. i oprezno planiramo nove.

Završavamo jednu tešku godinu, možemo slobodno reći, uspešno, a ispred nas je verovatno niz godina punih neizvesnosti i kriza na svim poljima i samo mudrim odlukama, stalnim unapređenjima svih delova procesa, samopregornim radom svih zaposlenih možemo očekivati i neke nove uspešne godine.

2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
0%	-4%	-7%	+12%	+2%
27,11	26,07	24,30	27,40	28,00

Ukupan prihod u milionima evra

| Frankfurt

Nakon dve godine u kojima je svoju sajamsku ponudu predstavljao virtuelno u digitalnom formatu, Metalac Posuđe se vraća na frankfurtski sajam na kome nastupa preko 30 godina.

Pripremljeno je 40 linija emajliranog, inox i aluminijumskog posuđa. Poseban izazov ove godine predstavljali su izuzetno atraktivni dekori za emajlirano posuđe, odabranih i nagrađenih autora na tradicionalnom, regionalnom facebook konkursu, kao i autora sa kojima Metalac ima dugogodišnju saradnju. Sudeći po broju dogovorenih razgovora i susreta, očekuje se da kontakti na ovom sajmu dominantno opredеле poslovne aranžmane za 2023. pa čak i 2024. godinu.

Ambiente je jedan od najvećih međunarodnih sajmova robe široke potrošnje koji pokriva više segmenata. U segmentu *Dining*, *Ambiente* je globalni lider u prezentovanju svetske ponude proizvoda za kuhinju i domaćinstvo i važno tržište za HoReCa sektor.

| Čikago

Metalac Posuđe predstavilo je svoje proizvode na *The Inspired Home Show* u Čikagu. Pripremljen je veliki broj linija emajliranog, inox i aluminijumskog posuđa. *The Inspired Home Show* je najveći sajam potrebnih kućnih proizvoda u Severnoj Americi. Svake godine više od 52.000 profesionalaca dolazi iz 130 zemalja u Čikago kako bi predstavili i otkrili nove proizvode i trendove.

Novi dečiji set odmah privukao pažnju

Više od 60 godina, još od prvih linija posuđa za decu, Metalac je prenosio duh vremena. Zato i kažemo da svako ima šerpicu svog detinjstva koja budi mirise i ukuse najbezbržnjeg doba života. Danas, kada su na tržište ušli popularni "Dino" i "Jednorog", kao kroz vremeplov prošetali smo ovom pričom.

Metalac se oduvek trudio da stvari nešto interesantno za decu. Ko se još danas seća čuvenih strip junaka Mirka i Slavka? Njihova slava stavila ih je i na jedan od prvih dečijih setova posuđa. A onda su došle crvene šerpice koje su reklamirale omiljene lutke u pozadini, kakve je želeta svaka devojčica rođena šezdesetih. Mnogi pamte vesele junake crtanih filmova (piliće, ježiće, pačiće...), potom devojčice i dečake inspirisane stilom Čiča Gliše, pa sve do čuvenog zaljubljenog para po receptu Volta Diznija – Miki i Mini Maus. Prateći interesovanja najmlađih, Metalac i dalje želi da kreira neke nove uspomene, nova sećanja koje ćete podeliti sa našim mališanima.

Facebook konkurs okupio 350 autora iz regiona sa više od 400 radova

Pobednici Jeleni Živković iz Niša nagrada 1000 evra. Specijalne nagrade od po 200 evra dobili su: Helena Radanović iz Čelareva, Maja Vukić iz Užica, Sara Babić iz Novog Sada, Marija Dobrodolac iz Beograda, Edim Hadžić iz Doborovaca (Bosna i Hercegovina), Nataša Egumenovska iz Resena (Severna Makedonija), Miroslav Šimić iz Zagreba (Hrvatska), Ana Hečimović i Ana Pantović iz Beograda.

I ove godine beleži se veliki odziv autora širom regiona na konkursu "Zakuvaj svoj dizajn" – jedanaestom po redu koji se organizuje u cilju prikupljanja novih ideja od strane mlađih i neafirmisanih autora. Najbolji odgovor postavljenim kriterijumima, koji se ogleda u inovativnosti, originalnosti, kao i izvodljivosti u proizvodnji, je definitivno pobednički rad Jelene Živković iz Niša, sa dizajnom *Tell your little helpers a story*.

Uspešno balansiranje učešća internih i eksternih kupaca

Proizvođač ofsetne i transportne ambalaže i dekor preslikača, Metalac Print je sa 5,5 miliona evra ukupnih prihoda ostvario 18% rasta i u odnosu na plan i u odnosu na prethodnu godinu. Ipak, kao posledica sveukupnih kretanja na tržištu, poslovna dobit je bila nekoliko procenata ispod planirane. Na prihod od prodaje, najviše je uticao veliki rast usluga za eksterne kupce, koji u ukupnoj realizaciji učestvuju sa više od 60%.

Predrag Lazović
direktor društva

Dejan Kočović
tehnički direktor

I dok je prihod od internih kupaca, tj. pružanja usluga Metalčevim zavisnim društvima, bio par procenata manji nego 2021., sa skoro 200 eksternih kupaca napravljeno je 3,4 miliona evra uz 30% rasta. Iako sa veoma malim učešćem od svega 3%, izvoz je u 2022. dupliran što potvrđuje ambicije Metalac Printa da se širi i van granica Srbije. Najvažnije je svakako da ovo preduzeće godinama unazad povećava učešće eksternih kupaca u ukupnoj realizaciji, čineći sebe nezavisnjim od tražnje internih preduzeća.

U 2022. godini Metalac Print je proizveo preko 8,1 milion jedinica ambalaže i 6,3 miliona preslikača, a dizajn studio je osvojio 99 dekora i od osvojenih dekora 72 je lansirano u redovnu proizvodnju. Proizvodnja je, za razliku od realizacije, bila nešto manja od zadatih vrednosti, ali na nivou prethodne godine. Inače, kontinuirano inoviranje opreme i tehnologije, ovo preduzeće nastavlja idući u pravcu daljeg podizanja efikasnosti u proizvodnji.

Tokom 2022. u više navrata uspešno se reagovalo na izazove da se blagovremeno dobije materijal usled globalne nestašice ambalažnih materijala. Nažalost, kraj 2022. godine nagovestio je pad tražnje kartonske ambalaže, koji je nastavljen i do trenutka pisanja ovog MGM reporta.

2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
+15%	-5%	-6%	+20%	+18%
4,3	4,1	3,90	4,70	5,50

Ukupan prihod u milionima evra

Širi asortiman, bolji kvalitet, novi kanali prodaje

Ukupan prihod Metalac Bojlera od skoro 7,3 miliona evra veći je i od plana i od prethodne godine za po 18%. I dok se trend rasta prodaje nastavlja, brojni ograničavajući faktori kao i kod većine drugih proizvodnih društava uticali su na to da dobit bude značajno ispod planirane. Ipak, završeno je osvajanje većine novih proizvoda, neki su krenuli na tržiste, a neki su prvi put predstavljeni na Međunarodnom sajmu građevine u Beogradu krajem aprila.

Milan Filipović
direktor društva

Dejan Vesković
komercijalni direktor

Aleksandar Talović
direktor proizvodnje

Dragan Lučić
direktor tehnologije i razvoja

Uprkos velikoj konkurenciji, domaće tržište je Metalac Bojleru donelo 62% realizacije, odnosno 3,7 miliona evra što je 5% iznad plana, a 25% iznad prethodne godine. Iz široke ponude bojlera malih i velikih litraža, u saradnji sa preko 430 kupaca, najprodavaniji su bili akumulacioni bojleri za kupatilo sa emajliranim kazanima. Ipak, osim proširenja assortimenta, najvažnije je da bojleri Metalac potvrđuju visok nivo unapređenja kvaliteta što doprinosi rastu konkurentnosti i boljem pozicioniranju na domaćem tržištu.

Plasman na ino tržište obuhvatio je 9 zemalja na kojima je ostvareno 2,2 miliona evra, što je 12% iznad plana, a 1% više nego u prethodnoj godini. Učešće izvoza u ukupnoj realizaciji je 38%, najviše zahvaljujući plasmanu na tržištima Rusije, Bugarske i BiH, kao i značajnom doprinosu Metalčevih trgovackih društava u Moskvi i Podgorici.

Inače, iako ispod ostvarenja u 2021, Metalac Bojler je u 2022. godini premašio plan proizvodnje, i u fizičkom obimu i vrednosno. Kao i kod drugih društava, opšta kriza i poremećaji u svetu, a pre svega rast osnovnih troškova, usporili su investicije što je uticalo na redefinisanje prioriteta u skladu sa novom strategijom. Završena je diversifikacija proizvodnog programa, a u toku je projekat redizajna bojlera srednjih litraža i izrada novih pozicija bojlera za rusko tržište. Na red dolazi i realizacija plana digitalizacije proizvodnje.

Metalac Bojler je u 2022. godini investirao 300 hiljada evra u nastavak procesa automatizacije proizvodnog procesa. Kupljene su mašine za šavno zavarivanje bojlera, za montažu danceta, za ulivanje poliuretana... Kupljena su i dva transportna vozila, a završena je adaptacija magacinskog prostora, čime je povećan kapacitet skladišta.

2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
-3%	-7%	0%	+17%	+17%
5,3	5,0	5,0	5,8	7,2

Ukupan prihod u milionima evra

Učešće izvoza raste

Sa skoro 4,7 miliona evra ukupnih prihoda proizvođač sudopera, nameštaja od kompozitnih materijala i sanitarnog programa Metalac Inko je prebacio plan za 6%, a prethodnu godinu za 12%. Ipak poslovna dobit je značajno ispod zacrtanih vrednosti što pred ovo preduzeće stavlja ozbiljne izazove u narednim godinama. Značajno je svakako da je Metalac Inko zadržao svoju poziciju na tržištu sudopera u Srbiji sa 26% učešća generalno, kao i lidersku poziciju u plasmanu inox sudopera. U izvozu, osim sudopera dominira program livenih polimera.

Vladan Stojković
direktor društva

Darko Ponjavić
komercijalni direktor

Vladan Racić
tehnički direktor

Skoro dve trećine svoje ukupne realizacije u 2022. Metalac Inko je ostvario na 12 izvoznih tržišta, na kojima je plasman bio veći skoro 30% u odnosu na prethodnu godinu. Potvrdio je trend rasta izvoza iz godine u godinu, a najveće učešće imaju Nemačka, Rusija, Crna Gora i BiH. Posmatrano kroz strukturu programa, najveće učešće u izvozu imaju liveni polimeri, pre svega granitne sudopere i sanitarni program.

Na domaćem tržištu, sa skoro 400 kupaca, dominira plasman inox i granitnih sudopera. Sa 1,6 miliona evra Srbija učestvuje 35% u ukupnoj realizaciji Metalac Inka koji se, iako lider na tržištu inox sudopera, žestoko bori da se što bolje pozicionira na rastućem tržištu granitnih sudopera na kojim je u 2022. godini imao 13% veću prodaju.

Posmatrano u strukturi assortimenta, najveće učešće i komadno i vrednosno ima program livenih polimera, a pre svega granitnih sudopera. U segmentu opremanja rezidencijalnih i poslovnih prostora preduzeće će u 2023. veći fokus staviti na realizaciju većih projekata, a proizvodne mogućnosti su predstavljene na Sajmu građevine u Beogradu krajem aprila.

Metalac Inko je u 2022. godini uglavnom investirao u opremu instaliranjem novih manipulatora, hidrauličnih podiznih kolica, novog sistema otprašivanja, novih kalupa za livenje, a predstojeće mu dalja robotizacija procesa u pogonu fabrikacije. Najveća ulaganja od ukupno 300.000 evra odnose se na unapređenje pogona livenih polimera za čije potrebe su nabavljeni: manipulatori za kade, 20 podiznih makazastih stolova, alati za granitne sudopere, umivaonike i tuš kade, a instaliran je i novi ventilacioni sistem u pogonu livenih polimera. Cilj svih investicija je bio povećanje produktivnosti i kapaciteta, kao i unapređenja radnih uslova zaposlenih u proizvodnji.

2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
-2%	+11%	+7%	+20%	+15%
2,9	3,24	3,46	4,20	4,70

Ukupan prihod u milionima evra

Arhitekte u Metalcu

Arhitekte iz Beograda, Kragujevca i Novog Sada imale su priliku da u celodnevnom obilasku Metalac Inka i Metalac Bojlera sagledaju tehnologiju proizvodnje i set novih proizvoda i mogućnosti za koje su se ove dve fabrike sposobile i već izašle na tržište u protekle dve godine. Poseta, koja je organizovana u saradnji sa Privrednom komorom Srbije upotpunjena je obilaskom istorijskog kompleksa Takovo, Crkve brvnare i Muzeja Drugog srpskog ustanka.

Direktori Metalac Bojlera i Metalac Inka, Milan Filipović i Vladan Stojković, sa najširim timom saradnika, posvetili su 23. septembra ceo dan arhitektama, koji su sa velikim interesovanjem stekli uvid o svemu što je Metalac postigao, inovirao, osvojio i ponudio tržištu kada je reč o programima i novim modelima bojlera, granitnih sudopera, nameštaja i sanitarnog programa od kompozitnih materijala. Neskrivajući svoje impresije i zadovoljstvo sveukupnim utiskom o ljudima i Kompaniji u koju su došli prvi put, arhitekte su, saglasno svojim potrebama i poslovima arhitektonskih studija za koje

rade, izrazile uverenje da će ovakva sveobuhvatna slika svih mogućnosti svakako doprineti budućoj saradnji. Posebno izraženo interesovanje pokazali su za široku primenu *solid surface* materijala i novoosvojeni program gotovih proizvoda od lavabo i sudopera do samostojećih kada. Dodatno oduševljenje izazvale su široke mogućnosti primene granmatrixa na osmišljavanju i izvedbi njihovih enterijerskih zamisli za rezidencijalne i poslovne prostore. Obostrano zadovoljstvo uz veliki broj pitanja poentirano je u Metalčevom show room-u, gde su se sumirali svi utisci posete i gde su gosti imali priliku da vide i proizvode ostalih Metalčevih zavisnih društava. Goste je u ime Kompanije pozdravila i generalna direktorka Metalca a.d., Radmila Trifunović, a završnica posete sa obilaskom kompleksa Takovo primljena je sa posebnim oduševljenjem i zahvalnošću. Kontakti se nastavljaju, a ovaj vid upoznavanja sa stručnjacima koji su najneposrednije upućeni na primenu i korišćenje Metalčevih proizvoda u svojim oblastima se nastavlja.

Međunarodni sajam građevinarstva

Nakon nekoliko godina pauze Metalac Inko i Metalac Bojler ponovo su učestvovali na Međunarodnom sajmu građevinarstva u Beogradu, održanom krajem aprila 2023. godine. U hali 4 na štandu Metalca, zainteresovane je dočekala zanimljiva postavka proizvoda koji su iz novog assortimenta Metalac Inka i Metalac Bojlera. Sve za kuhinje, kupatila, stambene i poslovne prostore zainteresovani su mogli videti na jednom mestu.

Sajam građevinarstva u Beogradu je postao najznačajniji specijalizovani sajam iz ove delatnosti u regionu cele jugoistočne Evrope. Više od 500 domaćih i stranih izlagača, iz preko 20 zemalja, predstavilo je svoje proizvode na ovogodišnjem sajmu.

Na štandu Metalca, posetnici su imali priliku da vide bojlere malih i srednjih litraža sa unapređenim karakteristikama, kao i bojlere velikih litraža za grejanje i bafera za čuvanje tople vode. Takođe, prisutni su bili upoznati sa našim slavinama,

inox i granitnim sudoperama, sanitarnim programom, odnosno lavaboima i samostojećim kadama od livenih polimera. Uz druženje, dobro posluženje i razmenu svih korisnih informacija, verujemo da smo sa zainteresovanim podelili zadovoljstvo našeg napretka i time otvorili nove puteve saradnje na obostranu korist – reči su predstavnika Metalac Bojlera i Inka.

U opremu ulažemo 800 hiljada evra

Skok ukupnog prihoda Metalac FAD-a na 4,9 miliona evra, odnosno 39% više nego u 2021. godini. Realizacija je ozbiljno porasla i na domaćem i na 26 ino tržišta, a posebno se značajnim smatra prođor na tržište Luksemburga.

Goran Mijatović
direktor društva

Goran Lučić
tehnički direktor

Ilija Jevtić
šef prodaje

Dominantno okrenut izvozu, proizvođač spona i delova za auto industriju Metalac FAD 76% svoje ukupne realizacije ostvari na 26 ino tržišta. Pritom je izvoz veći 7% u odnosu na plan i čak 27% u odnosu na prethodnu godinu. Tradicionalno najveće izvozno tržište je Nemačka, a slede Holandija, Luksemburg i Rusija. Ova 4 tržišta su donela dve trećine ukupnog izvoza. Rukovodstvo Metalac FAD-a posebno značajnim smatra prodor na tržište Luksemburga na kome se očekuje dalji rast izvoza. Najzastupljeniji program u izvozu je teretni, sa učešćem u ukupnoj prodaji od 90% i to pre svega spone koje su donele oko milion evra izvoza. Takođe je važno da se 62% izvoza odnosi na prvu ugradnju. Inače, u 2022. godini je započeta saradnja sa 8 novih kupaca.

Na domaćem tržištu, koje učestvuje sa 24%, Metalac FAD je u 2022. godini ostvario 17% rasta u odnosu na prethodnu godinu i 22% u odnosu na plan. Putnički, teretni i traktorski program bili su okosnica plasmana, a najprodavaniji artikli su zglobovi iz teretnog programa.

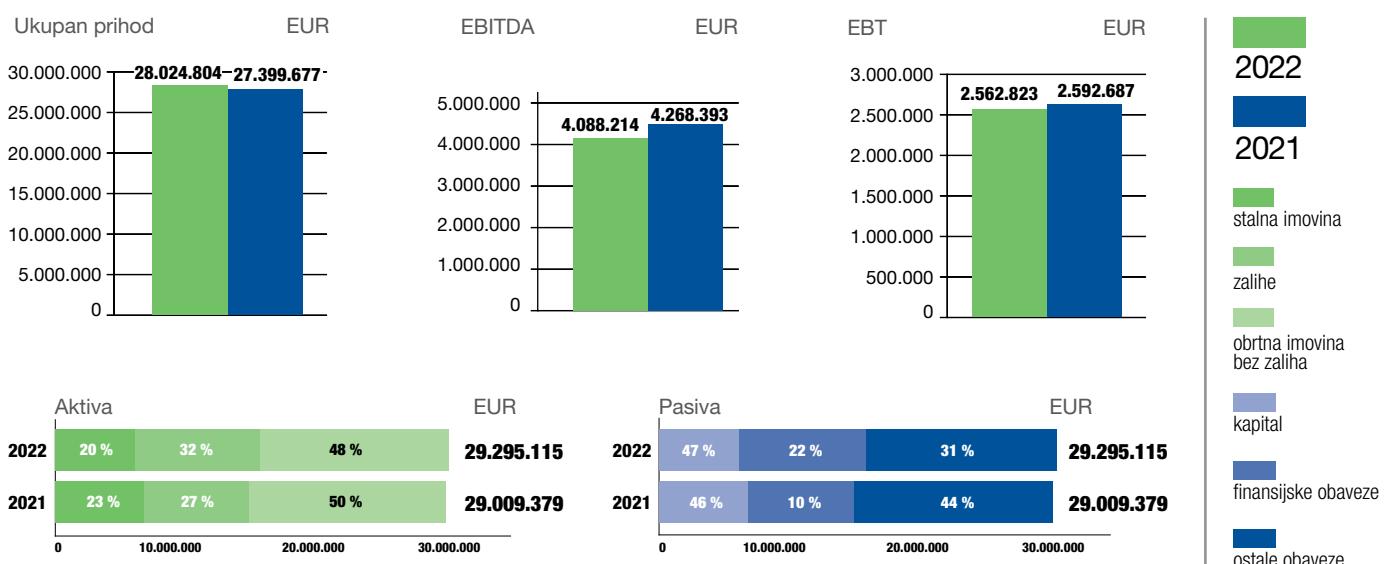
Metalac FAD je u 2022. godini započeo investicije od oko 800 hiljada evra u dalju modernizaciju opreme. Cilj je da se novom opremom obezbedi kvalitet i stabilnost procesa, ali i da se unapređuje nivo produktivnosti.

- Rast učešća prve ugradnje u ukupnoj realizaciji Metalac FAD-a, cilj je na kojem radimo od 2019. godine. Proces je zahtevan i dug, a u 2022. smo konačno materijalizovali energiju uloženu u ranijim godinama. Posebno vredno pomena jeste početak saradnje sa novim kupcem iz Luksemburga, jednim od globalnih lidera u proizvodnji specijalnih prikolica. Pored efekata na poslovne performanse ova saradnja podiže ugled i reputaciju FAD-u na ovom zahtevnom tržištu. Verujemo da će se u narednom periodu konkretnizovati i drugi projekti na kojima radimo nekoliko godina unazad. Veoma značajno je što smo u ovoj godini ostvarili bolje rezultate i u proizvodnji, posmatrano kroz fizičke pokazatelje. U 2023. godini, pored tržišne orientacije i rasta prihoda od prodaje, akcenat će biti na internim procesima, koji treba da donesu rast produktivnosti, optimizaciju zaliha i još bolje performanse – ocenjuje direktor Metalac FAD-a, Goran Mijatović.

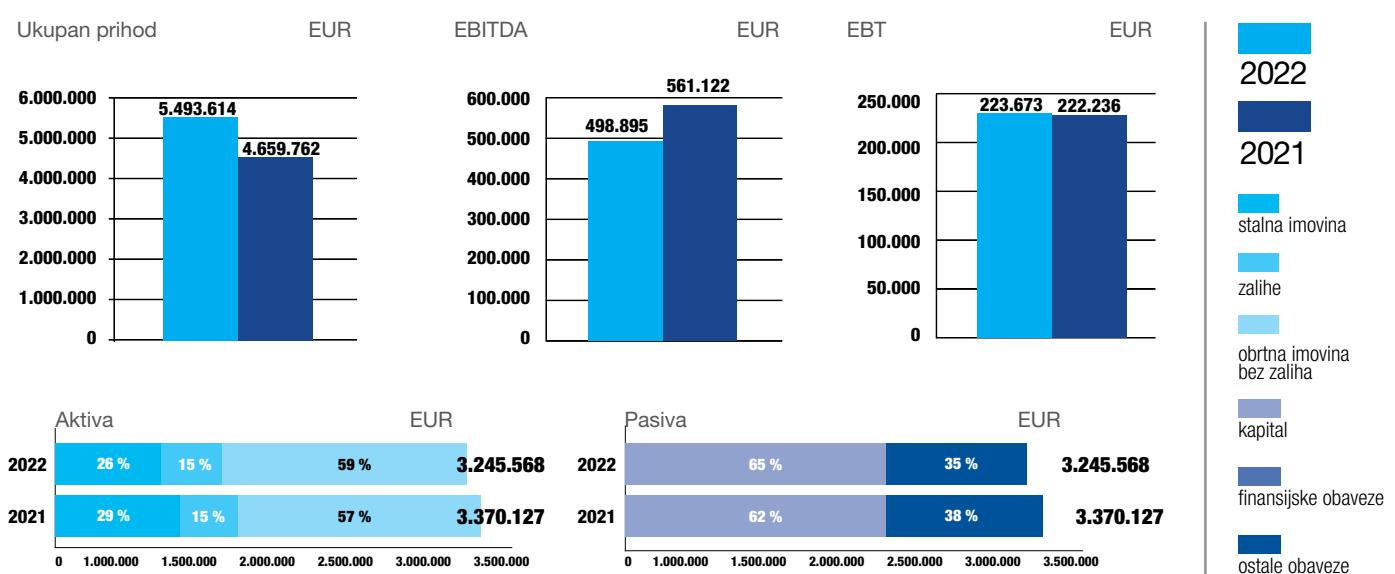
2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
+17%	+6%	-18%	+12%	+39%
3,47	3,67	3,00	3,39	4,90

Ukupan prihod u milionima evra

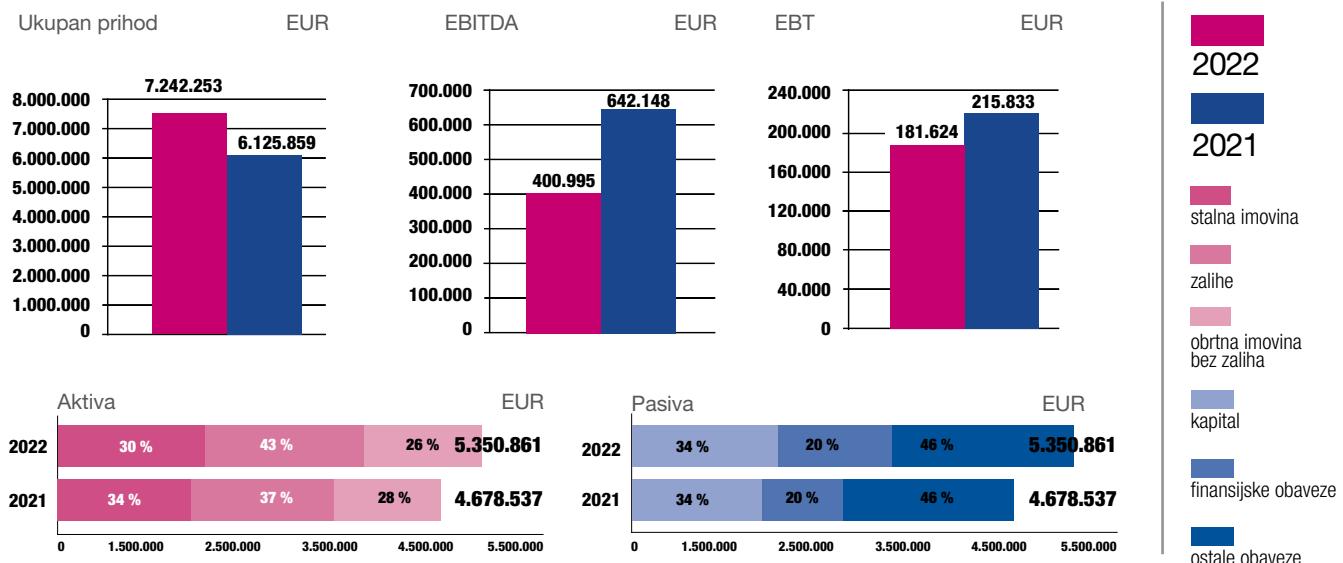
Posuđe

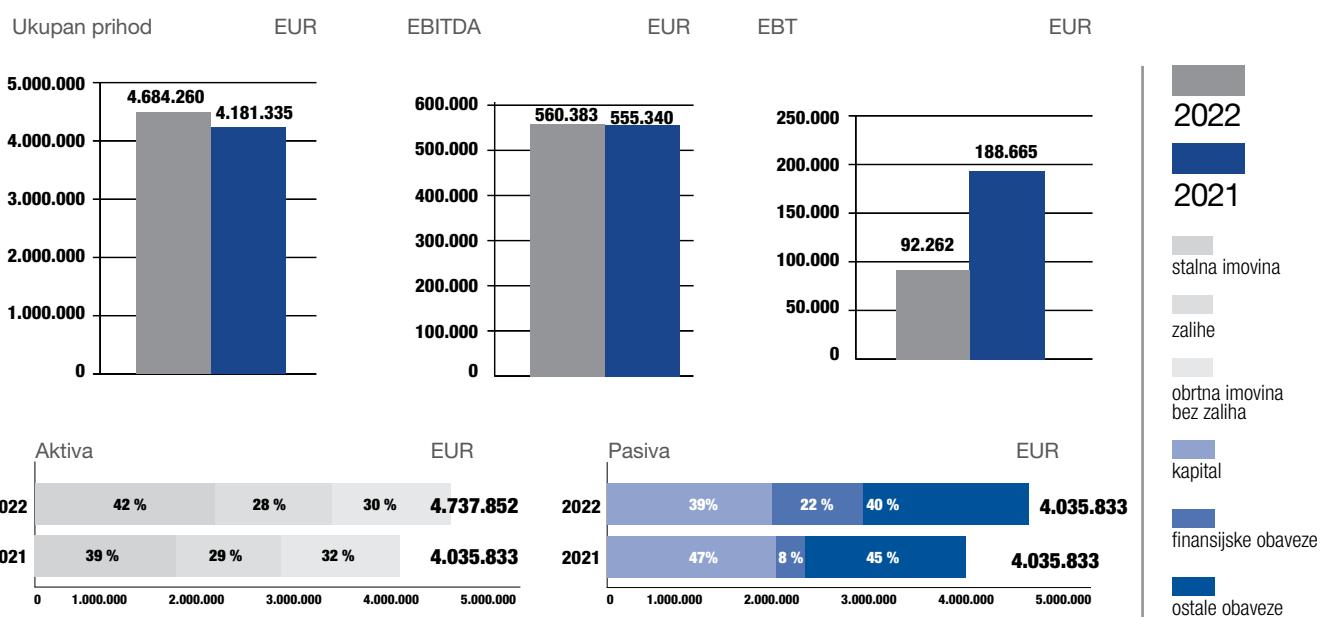
Print

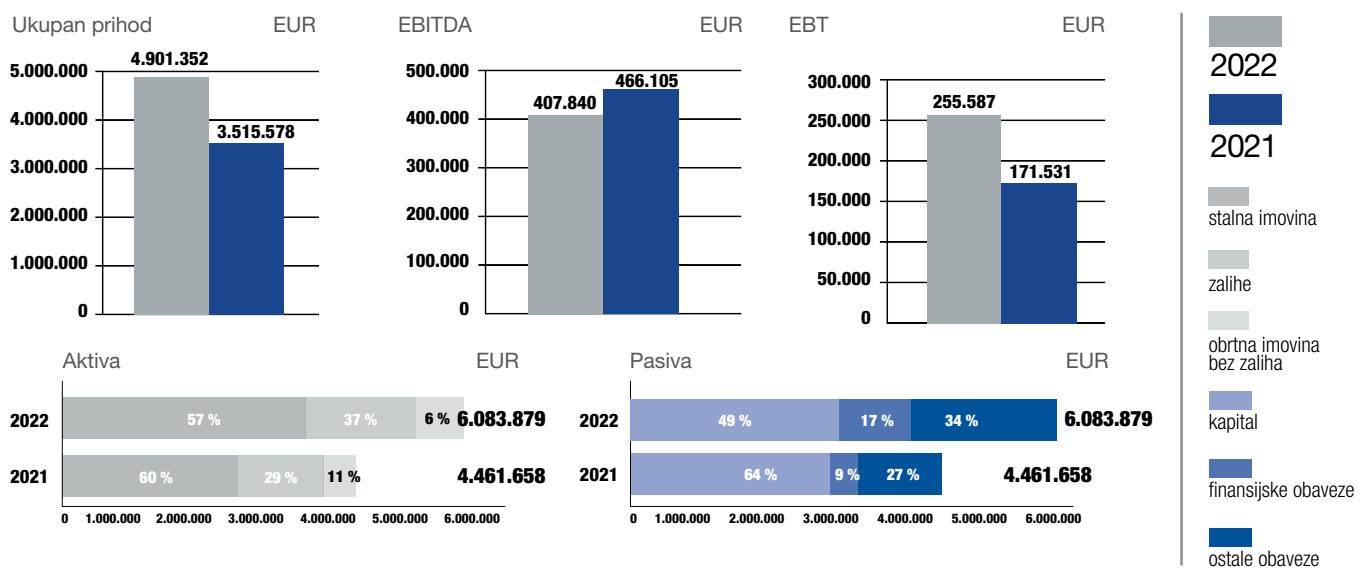
Bojler

Inko

FAD

Domaća trgovačka društva

Sa 77,2 miliona evra ukupnih prihoda šest domaćih trgovačkih društava napravila su čak 10% rasta u odnosu na 2021. godinu i 13% u odnosu na plan, i 46% rasta poslovne dobiti. Apsolutno najveći doprinos ukupnom prihodu sa preko 90% učešća imaju Metalac Market sa 80 specijalizovanih prodavnica u 60 gradova i jednom internet prodavnicom i Metalac Proleter a.d. sa 45 prehrambenih prodavnica u Gornjem Milanovcu, Čačku i Ljigu. Ovo su istovremeno maloprodajni lanci sa kontinuiranim rastom. Pritom Metalac Market ima poseban značaj u plasmanu Metalčevih proizvoda, a ukupnom rastu sve više doprinosi i online prodaja. Sveukupno, preko ovih zavisnih društava je realizovano oko 20% ukupne prodaje Metalčevih proizvoda na domaćem tržištu.

Metalac Market prerasta u trgovinski brend

U prvoj godini nakon integrisanja specijalizovanog maloprodajnog lanca u Srbiji, kada je Metalac Market porastao na 80 prodavnica, zahvaljujući preuzimanju 25 sa područja Vojvodine, očekivani sinergetski efekti su postignuti kako kroz prodaju, tako i kroz dobit i sveukupni imidž. Ukupan prihod od prodaje iznosio je 36 miliona evra uz višestruko veću poslovnu dobit nego u 2021. godini. Pritom je dobit veća i od zbira dobiti dva integrisana preduzeća. Godinu je obeležio i rast internet prodaje čije je učešće dostiglo 2,1 milion evra, odnosno 6%.

Damir Pehrat
direktor društva

Aleksandar Erić
komercijalni direktor

Prezentacije u gradovima širom Srbije

U drugoj polovini 2022. godine Metalac Market je obnovio nekadašnju praksu direktnog kontakta sa potrošačima, organizovanjem desetaka prezentacija u saradnji sa dobavljačima. U dobroj atmosferi promovisanja aktuelne ponude, posetioci su uz promociju mogli da se zaslade palačinkama iz Metalčevog tiganja, bakinim kolačem iz Sigminog aparata, grilovanim povrćem sa Vivaxove grill ploče i šejkom iz bladera. Domaćini su bili Marketove ekipe u Lazarevcu, Pirotu, Bečeju, Petrovcu, Subotici, Zrenjaninu, Mladenovcu... Za sve kupce obezbedeni su prigodni popusti u danu prezentacije, a prilika je iskorisćena i za promovisanje novih linija kao i programa lojalnosti pod nazivom „digitalna kartica“.

Povodom promovisanja novog posuđa za decu u Subotici su gosti bili mališani iz vrtića "Mali talenti", a Metalac Market je vrtiću poklonio veliki Vivax Smart TV.

Značaj specijalizovanog lanca Metalac Market je višestruk: za ukupan biznis, za prodaju proizvoda zavisnih društava, za percepciju brenda Metalac. Poslovanje u 2022. godini potvrđuje ozbiljan doprinos sveukupnim rezultatima u sve tri naznačene oblasti. Ne samo da je rastao promet 80 prodavnica u 60 gradova Srbije, već i dalje skokovito raste internet prodaja kao i sveukupna marketinška dinamika promotivno prodajnih aktivnosti. Pritom treba imati na umu da roba zavisnih društava učestvuje u ukupnom prometu Metalac Marketa sa skoro 30%, dok 70% donose prestižni brendovi bele tehnike i elektronskih uređaja, peći na čvrsta goriva i malih kućnih aparata. Sa druge strane, posmatrano iz ugla Metalčevih proizvodnih društava, skoro polovina ukupnog prometa posuđa, bojlera i sudopera na domaćem tržištu ostvaruje se posredstvom lanca Metalac Market.

Kao i prethodne godine, u prometu su prednjačile prodavnice u Čačku, Loznicu, Gornjem Milanovcu, a više radnji je renovirano ili preseljeno na bolju i atraktivniju lokaciju u objekte sa većom kvadraturom. Ta praksa se nastavlja sa ciljem da Metalac Market postane trgovinski brend u punom značenju. Inače, u saradnji sa svojim dobavljačima u svim kategorijama proizvoda, Metalac Market je tokom 2022. godine organizovao više oko 130 akcija unapređenja prodaje. Intenzivne aktivnosti su nastavljene i u 2023. godini, a 22. marta, na praznik Mladenaca postignut je istorijski maksimum dnevнog prometa Metalac Marketa od 30,55 miliona dinara i rekordni promet posuđa u jednom danu.

- U 2023. godini nastavljamo sa praksom preseljenja pojedinih prodavnica u nove, veće i bolje pozicionirane lokale. Takođe, krećući se u pravcu definisane strategije do 2025. godine, očekujemo da se nastavi trend rasta prometa, a samim tim i rezultata, uprkos očekivanom padu tržišta i pogoršanju uslova poslovanja koje će dodatno biti izraženo u drugoj polovini 2023. godine. Pritom, najveći rast očekujemo od internet prodaje, a poseban izazov će biti tržište Beograda gde planiramo preseljenje dela postojećih i otvaranje novih prodavnica – izjavio je direktor Metalac Marketa, Damir Pehrat.

2018.	2019.	2020.	2021.	2022.*
+3%	+10%	+19%	+10%	+57%
16,5	18,2	21,7	23,8	37,3

Ukupan prihod u milionima evra

* sa preuzetim MP objektima od MHM Novi Sad

Sigma najviše u Metalčevim prodajnim lancima

Ukupnim prihodom od 3,8 miliona evra Metalac Trade je za procenat prestigao prethodnu godinu, ali nije uspeo da ostvari plan, kao ni planiranu poslovnu dobit. Suočen sa svim problemima koji utiču na uvoz trgovачke robe pod markom Sigma, a posebno rastom cena i rizicima u transportu, preduzeće i dalje prati tržišne trendove i nastoji da Sigma bude ime za kvalitet kad je reč o asortimanu koji je u ponudi.

Marija Veselinović
direktor društva

Najveći deo prihoda od prodaje Metalac Trade je ostvaren na domaćem tržištu, na kome je plasirao robu vrednosti 2,8 miliona evra, 6% više u odnosu na prethodnu godinu. Najvažniji kanal za plasman postala su Metalčeva zavisna trgovačka društva čije učešće raste i premašilo je 50%. Ovo je utoliko logičnije imajući na umu da je reč o robi koja dopunjuje ukupnu ponudu za opremanje domaćinstva.

U već tradicionalnom odnosu u kome ino tržište vuče 1/4 prodaje, Metalac Trade je izvezao robu ukupne vrednosti jedan milion evra, što je na nivou plana, a za 14% manje u odnosu na prethodnu godinu. Tokom 2022. godine roba je plasirana na četiri ExYU tržišta, a najviše Metalčevom preduzeću u Podgorici. Naime, osim što u Crnoj Gori funkcioniše maloprodajni lanac od 12 prodavnica Metalac, značajnom učešću ovog tržišta doprinosi sve češće zajedničko planiranje asortimana, uvezivanjem linija posuđe Metalac i proizvoda Sigma u jedinstven koncept ponude. Zahvaljujući takvom pristupu poraslo je učešće Metalčevih zavisnih trgovačkih društava u inostranstvu na preko 55% ukupnog izvoza Metalac Trade.

- Metalac Trade za 2023. godinu planira rast prodaje za 10%, oslanjajući se, u najvećoj meri, na dosadašnje kanale prodaje i proveren asortiman. U tome će najveći značaj i dalje imati zavisna preduzeća, a na ostvarenje planova će sigurno uticati zajedničko planiranje asortimana. Unapređenje ponude, uvođenje novih proizvoda i jačanje najznačajnijih kategorija je imperativ, a ponovna mogućnost posete sajmovima u Kini, posle trogodišnje pauze, je prava prilika da se to i ostvari – smatra direktorka Marija Veselinović koja je krajem avgusta 2022. dužnost preuzeila od dugogodišnjeg direktora Metalac Trade-a, Dragana Tomića.

2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
+3%	+5%	-8%	+7%	+1%
3,67	3,85	3,53	3,78	3,82

Ukupan prihod u milionima evra

Cilj je postati vodeći maloprodajni lanac u regionu

Ukupan prihod Metalac Proletera u 2022. godini od 34,8 miliona evra, bio je za 4,5 miliona veći od planiranog i skoro 20% veći u odnosu na prethodnu godinu. I promet i ukupni rezultati su u trendu daljeg rasta i potvrđuju stav generalne direktorke Jelene Luković: "Napretka nema bez spremnosti da se menjamo i razvijamo. Da bismo to postigli potrebno je da trčimo svakim danom sve brže i sve duže staze".

Jelena Luković
generalni direktor društva

Ivan Čutović
direktor prodaje

Nenad Babić
direktor nabavke

Inače, nakon 11 godina članstva u domaćem trgovinskom lancu DTL, Metalac Proleter je, sa još 13 članica koje posluju na teritoriji Srbije, nastavio sa aktivnostima koje treba da doprinesu i ukupnom i pojedinačnom rastu. Jedan od osnovnih postulata DTL-a je negovanje domaćih i malih lokalnih proizvođača, kao i iskren komšijski odnos prema svojim kupcima. To će omogućiti i zajedničke marketinške nastupe uz optimizaciju troškova promocije. U drugoj polovini godine fokus je stavljen na unapređenje internih procesa i povećanje produktivnosti, kao i planiranje daljeg širenja maloprodajne mreže – zaključuje Jelena Luković, generalna direktorka Proletera i zamenica predsednika Nadzornog odbora DTL-a.

Sa skoro 400 zaposlenih i sa 44 prodavnice u Gornjem Milanovcu, Ljigu i Čačku, Metalac Proleter i dalje beleži rast i stremi ka cilju da postane vodeći regionalni maloprodajni lanac. Ukoliko izuzmemmo stopu inflacije, koja je po zvaničnoj statistici 15%, možemo zaključiti da Metalac Proleter, i pored snažne konkurenциje, uspeva da zadrži svoje tržišno učešće u Gornjem Milanovcu i da beleži realan rast na ostalim tržištima, gde posluje.

- Bez obzira na razne probleme logističke prirode, periodične nestašice pojedinih roba, inflaciju i mnoge druge eksterne poteškoće uspeli smo da, u proteklom periodu, obezbedimo potpunu snabdevost naših maloprodajnih objekata i da zadržimo ugled sigurnog partnera kako kod naših kupaca, tako i kod naših dobavljača – ocenjuje Jelena Luković.

Metalac Proleter je i ove godine nastavio da ulaže u modernizaciju objekata i podizanje informatičkog i logističkog kapaciteta preduzeća. Kompletno su renovirana još tri maloprodajna objekta, a to su prodavnice u Čačku, Ljigu i Ugrinovcima. Ulaganjem u modernizaciju centralnog skladišta je obezbeđena veća efikasnost procesa u magacinskom poslovanju.

2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
+37%	+13%	+16%	+9%	+19%
20,5	23,1	26,9	29,3	34,8

Ukupan prihod u milionima evra

500.000 pratilaca na društvenim mrežama

Metalac na društvenim mrežama uskoro dostiže 500.000 pratilaca. Svakodnevni kontakt sa kupcima na 5 Facebook, 2 Instagram stranice i Twitter nalogu pomaže da se jasnije razumeju njihove potrebe, želje i problemi sa kojima se susreću, a zatim da se i aktivnosti usmere u skladu sa signalima. Samo na Twitter nalogu, Metalac je u prošloj godini imao 9 miliona impresija.

Jelena Mijatović
direktor društva

Konstruktivni Metalac

Projekat Metalac x Konstrukta – Umetnica mora jesti kuvano dobitnik je nagrada u prošloj i ovoj godini: Grand Prix BalCannesa i zlatno priznanje u Household kategoriji na festivalu u Rovinju (aprili 2023), Disrupt STAR u Beogradu (aprili 2023), PCPress TOP 50 u kategoriji Twitter u Beogradu (februar 2023), kao i SoMo borac u kategoriji Digitalna aktivacija u Zagrebu (novembar 2022)

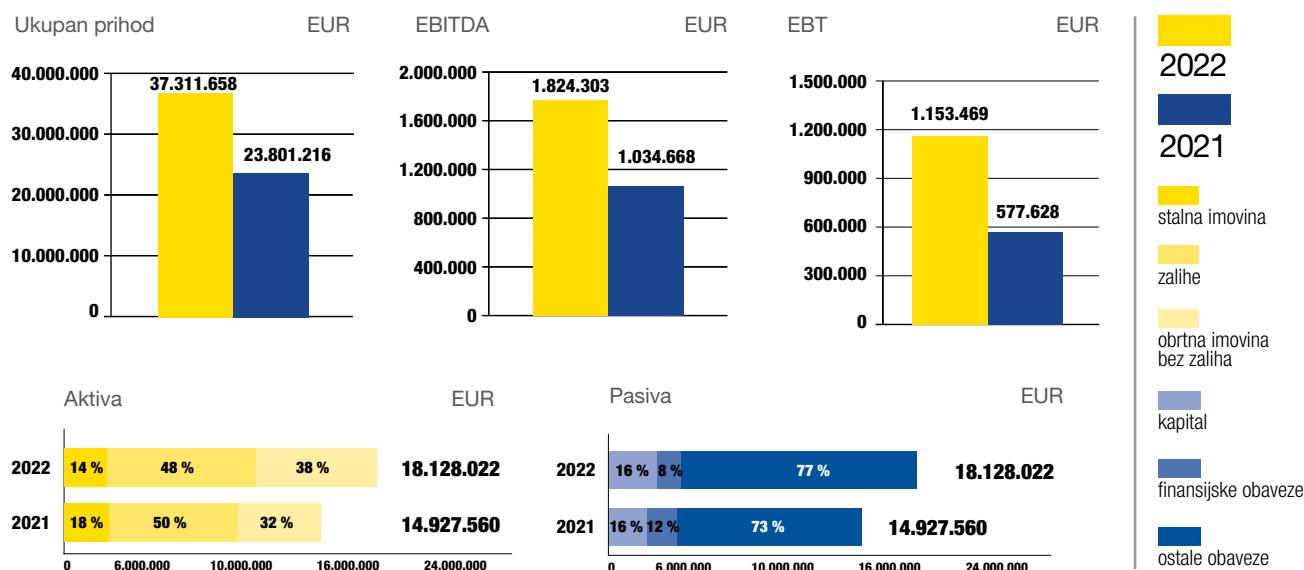
U martu prošle godine počela je jedna od najlepših priča u novijoj istoriji Metalca koja je, podsetimo, počela jednim tvitom, a rezultovala donacijom Nacionalnom udruženju roditelja dece obolele od raka (NURDOR) u iznosu od 2.500.000 dinara za izgradnju još jedne roditeljske kuće u Beogradu. Sredstva su prikupljena prodajom ograničene serije od 500 setova lavora i bokala, identičnih onim koje je Konstrukta koristila na svom nastupu na takmičenju za pesmu Evrovizije u Torinu. Možemo reći da su lavor i bokal ostvarili potpuni uspeh. Priča je zainteresovala brojne medije i propraćena je jutarnjem programu i dnevniku N1, prilogom u RTS Dnevniku 2 i emisiji „Ovo je Srbija“, jutarnjem programu Nova S, na Pinku i Radio S, na preko 30 portala u regionu. Pored toga, predstavnici Metalac Digitala dali su intervju za Biz Life, gostovali u podcastu Netokracije, učestvovali na Vivaldi forumu, PlayMedia Day konferenciji u Banja Luci i konferenciji E-trgovina, a sve se pominje i u tekstu o pesmi Evrovizije 2022. na Wikipediji. Za to vreme, od marta do maja, imali smo 2.400 tвитова, 540.000 poseta profilu Metalca i 4,75 miliona impresija. Angažovanje i originalnost doneli su nam brojne nagrade i veliku prisutnost u medijima.

U 2022. godini na tri internet prodavnice u Srbiji, Hrvatskoj i Crnoj Gori obrađeno je 30.000 porudžbina, sa prometom od preko 2,2 miliona evra. Jaku podršku razvoju online prodaje daje kontakt centar za ova tri tržišta, koji je u prošloj godini imao 80.000 ulaznih poziva i mejlova. Internet prodavnice i web prezentacije Metalca imale su 4,8 miliona poseta i 33 miliona pregledanih strana.

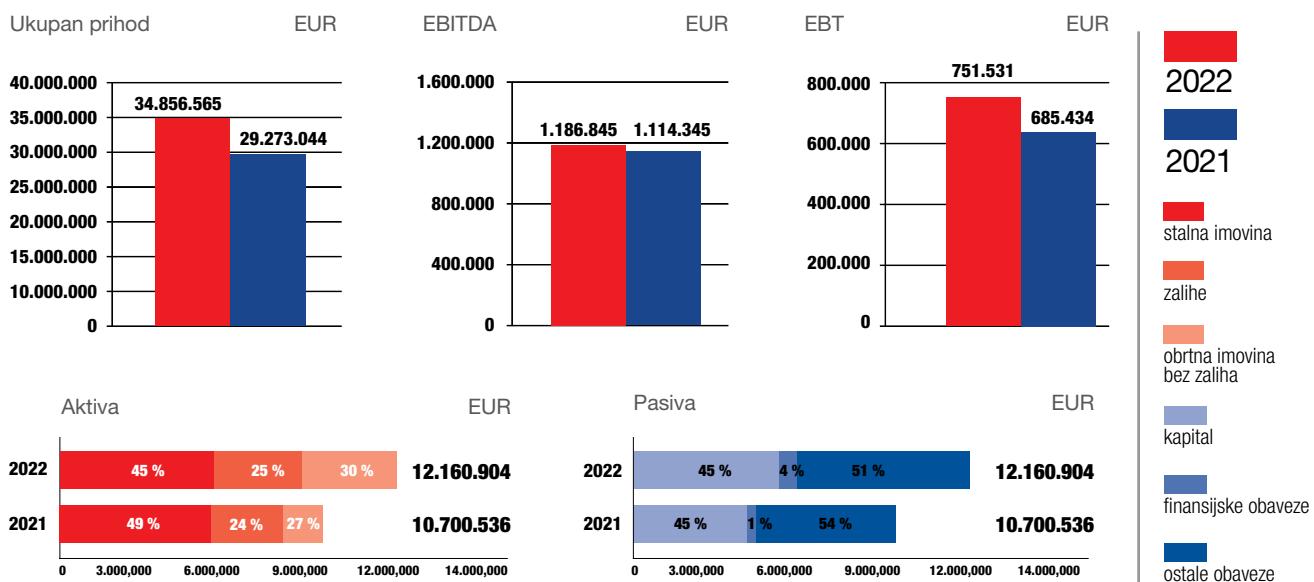
Na kraju 2022. godine program lojalnosti Digitalna kartica imao je 33.000 korisnika. Dalji fokus je na povećanju broja lojalnih korisnika, ali i personalizaciji ponude i sadržaja koji se plasira korisnicima u zavisnosti od njihovih kupovnih navika.

Započeto je i korišćenje napredne analitike koja prati sva dešavanja na internet prodavnici i povezana je sa informacionim sistemom i programom lojalnosti. Dostupni podaci omogućavaju praćenje ponašanja online posetilaca i kupaca, merenje performansi pojedinačnih proizvoda (preglede, zainteresovanost i angažovanost), precizniju segmentaciju posetilaca i kupaca, merenje efekata promotivnih aktivnosti, kao i personalizaciju ponude za online kupce i korisnike programa lojalnosti – zaključuje direktorka Metalac Digitala, Jelena Mijatović.

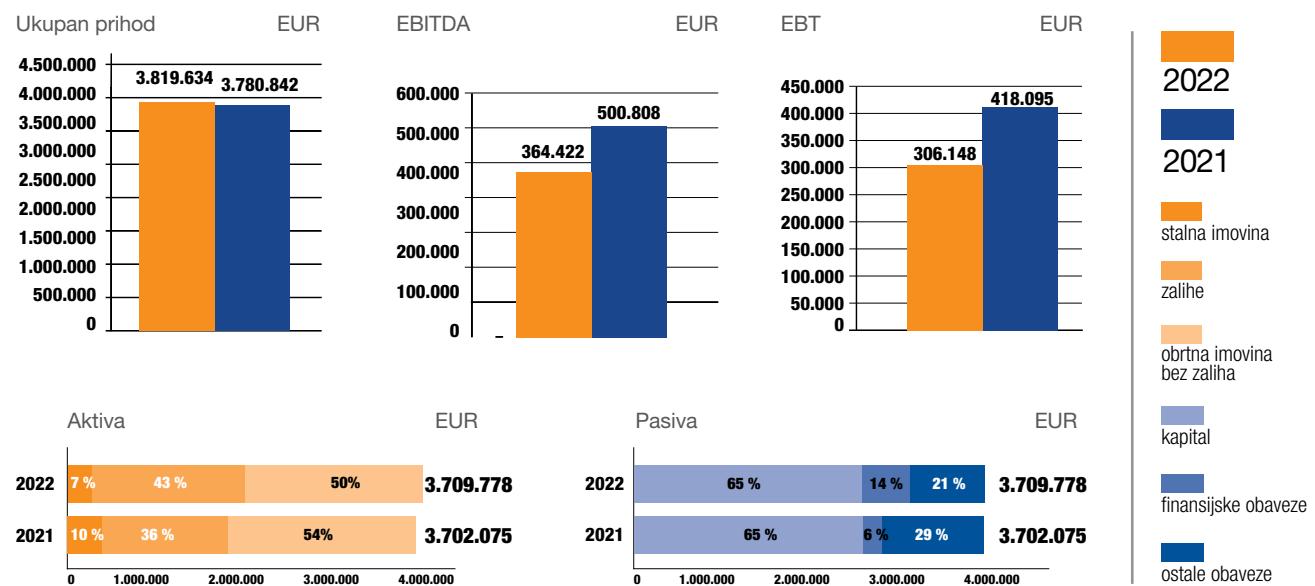
Market

Proleter

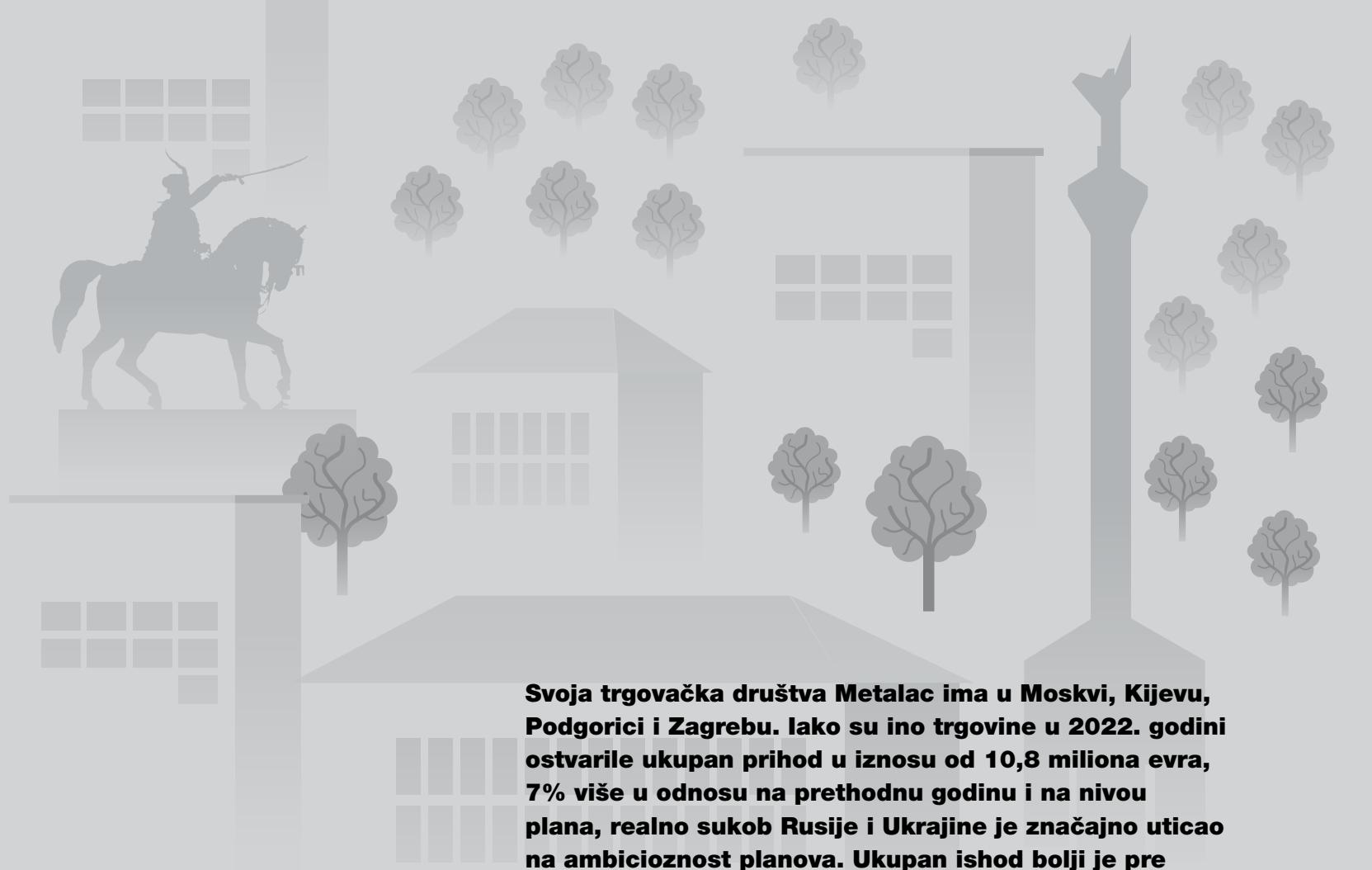

Trade

Trgovačka društva u inostranstvu

Svoja trgovačka društva Metalac ima u Moskvi, Kijevu, Podgorici i Zagrebu. Iako su one trgovine u 2022. godini ostvarile ukupan prihod u iznosu od 10,8 miliona evra, 7% više u odnosu na prethodnu godinu i na nivou plana, realno sukob Rusije i Ukrajine je značajno uticao na ambicioznost planova. Ukupan ishod bolji je pre svega zahvaljujući rastu koji je zabeležilo preduzeće u Crnoj Gori koje ima i 12 maloprodajnih objekata, kao i preduzeće u Hrvatskoj sa sve intenzivnijom online prodajom. Učešće one trgovina u združenom prihodu Grupe je zadržano na prošlogodišnjem nivou i iznosi 7%. Svakako, najvažnije je da su one trgovine imale pozitivan poslovni rezultat i značajan rast poslovne dobiti.

Posmatrano iz ugla zavisnih društava u Srbiji, Metalčeva preduzeća u inostranstvu imaju veliki značaj. Posredstvom ovih preduzeća, na tržištima gde posluju, plasirano je ukupno 5 miliona evra proizvoda Metalac Grupe, što je petina ukupno ostvarenog izvoza. Najveće učešće ima Metalac Posuđe sa 68%, zatim Metalac Bojler 12%, Metalac Trade 11% i Metalac Inko sa 9%. Sa stanovišta strukture proizvoda u 2022. godini, Metalac Market Podgorica uvozi sve proizvode proizvodnih društava Metalac Grupe. Metalac Home Market Zagreb i Metalac Ukrajina uvoze posuđe i program sudopera. Metrot je svoje aktivnosti usmerio na posuđe i to 75%, a ostatak je program bojlera.

Sanja Dašić
direktor društva

Uslovi stvorení – Šansa iskorišćena

**Sa 3,8 miliona evra ukupnog prihoda Metalčev
trgovinsko društvo u Podgorici je planirane
vrednosti premašilo za 21%, a ostvarenje u
prethodnoj godini za čak 25%. I višestruko veća
poslovna dobit potvrđuje da je ovo bila jedna od
najuspešnijih godina. Tome je doprineo set mera
vlade Crne Gore nazvan "Evropa sad" kojim su
značajno povećane minimalne zarade, smanjeno
poresko opterećenje na zarade i uvedeno
progresivno oporezivanje kao efikasniji model.**

Dva faktora su usticala na ozbiljno snaženje potrošačke moći stanovništva Crne Gore i doprinela ukupnom rezultatu Metalac Marketa u Podgorici u poslovnoj 2022. godini. Najpre, mere iz programa "Evropa sad" čiji je cilj bio stimulisanje postpandemijskog oporavka i ublažavanje tereta rasta cena energije i hrane i, drugo, oporavak turizma i bolje stanje na tržištu rada.

Iako ovim nisu prevaziđeni svi problemi, uključujući i zvaničnu inflaciju od 17,2%, direktorka Sanja Dašić nema dilemu da su pomenuti faktori pojačali potrošnju na svim nivoima i da je Metalac Market u Podgorici kvalitetno preusmerio deo te potrošnje na sopstvene prodavnice, ali i na police svojih tradicionalnih kupaca. Pritom sve robne grupe, a reč je o posudu i sudoperama Metalac i trgovačkoj marki Sigma, beleže značajan dvocifreni rast koji u proseku iznosi 24%. Ukupnoj komunikaciji sa tržištem značajno je doprineo i jak uticaj društvenih mreža.

Učešće Metalčevih prodavnica u ukupnom prometu je 2,6 miliona evra i sve do kraja godine prometovalo se posredstvom 11 prodajnih objekata kada je otvorena i 12. prodavnica i to kao peta u Podgorici. Koncentracija na Podgoricu je posledica snažne demografske krize, odlaska mladih, negativnog priraštaja i intenzivne unutrašnje migracije usmerene najviše ka glavnom gradu Crne Gore.

I veleprodaja je imala rast kod svih kupaca i u svim robnim grupama. Osim čak tri lojalni akcije u sistemu Aroma, rast prodaje je donelo otvaranje sopstvenog prodajnog prostora kod kupca Tehnomax u Baru na novih 100m².

Prvu polovicu godine obeležilo je jubilarnih 20 godina postojanja prodavnice u Pljevljima, a na kraju 2022. otvorena je peta prodavnica u Podgorici, na Starom Aerodromu. U 90m² smešten je kompletan assortiman Metalac grupe, i nešto skromnije deo bele tehničke i porcelana. U inače izvrsnom i veoma posvećenom prodajnim timu i troje zaposlenih je proslavilo kontinuiranih 20 godina rada u Metalac Marketu.

2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
+1%	+1%	-15%	+16%	+25%
3	3	2,59	3,01	3,76

Ukupan prihod u milionima evra

Ana-Marija Galić Cvitković
direktor društva

Godina koja obećava

Metalac Home Market Zagreb je 2022. godinu završio sa rastom ukupnih prihoda od 17% u odnosu na prethodnu godinu i 7% u odnosu na plan. Navedeni rezultati, u godini praćenoj izuzetnim inflatornim pritiscima i rastom troškova, postignuti su uz veliku podršku digitalnog kanala koji je direktno uticao na rast maloprodaje. Sprovedene aktivnosti u tom segmentu direktno su uticale na rast WEB shopa i klasične maloprodaje. U 2022. godini zaposleni u Zagrebu su otpremili gotovo 12.000 jedinica, odnosno 140.000 evra prodajne vrednosti robe.

Takođe, značajan uticaj na rast internet prodaje i rast realizacije kod novih veleprodajnih (VP) kupaca poput trgovačkih lanaca s kojima radimo na in-out aktivnostima, je i prilagođavanje ponude posuđa novim trendovima i brzo izbacivanje limitiranih trendi in-out linija koje odgovaraju zahtevima kupaca.

Prostora za rast vidimo dalje u povezivanju ponude Trade-a i izrade celokupnih sezonskih koncepata s marketinškom vizuelizacijom i predlozima za unapređenje prodaje kod ključnih VP kupaca. U 2023. smo ušli s planovima daljeg rasta, što će se, nadamo se, bez obzira na teške ekonomski prilike i ostvariti – zaključuje direktorka Metalčevog društva u Zagrebu, Ana-Marija Galić Cvitković

2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
+18%	+53%	-15%	+11%	+30%
0,80	1,22	1,03	1,14	1,48

Ukupan prihod u milionima evra (bez tranzita)

Milan Vujović
direktor društva

Roman Pouljanov
komercijalni direktor

Stanje složeno na ruskom tržištu

Iako je sa 4,2 miliona evra ukupnog prihoda bio ispod planiranih vrednosti i nekoliko procenata ispod prethodne, preduzeće Metrot u Moskvi je ostvarilo veću poslovnu dobit nego prethodne godine. Direktor Milan Vujović potvrđuje da je stanje na tržištu Rusije veoma složeno, ponašanje potrošača ozbiljno promenjeno, a neizvesnost velika.

Slika ruskog tržišta, u interpretaciji direktora Metalčevog preduzeća u Moskvi, nije obećavajuća: dohodak stanovništva značajno snižen uz ozbiljnu apstinenciju potrošača. Naime, prosečan potrošač ide u nabavku osnovnih namirnica jednom sedmično, a u non-food sisteme jednom u tri meseca. Istovremeno se povećava učešće online prodaje, ali nedovoljno da nadomesti smanjenje prometa u maloprodajnim objektima. Tome svakako doprinosi činjenica da je inflacija 30%, a približan je i pad tražnje. Najveći problem i najviše poteškoća ima srednja i ujedno najbrojnija kategorija potrošača. I tržište emajliranog posuda je u padu. Ipak, i pored svega Metalčev asortiman je prisutan u skoro svim kanalima prodaje - food i non-food sistemi, tradicionalnoj maloprodaji, market place-u i direktnoj prodaji.

- Godina iza nas je pored svih složenosti pristojna, otvorila nam je i nove šanse koje smo prepoznali i odgovorili u skladu sa svojim mogućnostima. I pored značajnih ograničenja koja su nam nametnuta znamo šta nam je raditi u narednom periodu. Najvažnije je biti strpljiv i izdržati - zaključuje Vujović.

2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
-6%	-2%	-27%	-2%	-6%
6,3	6,2	4,5	4,4	4,2

Ukupan prihod u milionima evra

Tatjana Nikolaevna Eremenko,
direktor društva

Skromno i poštovanja vredno na tržištu Ukrajine

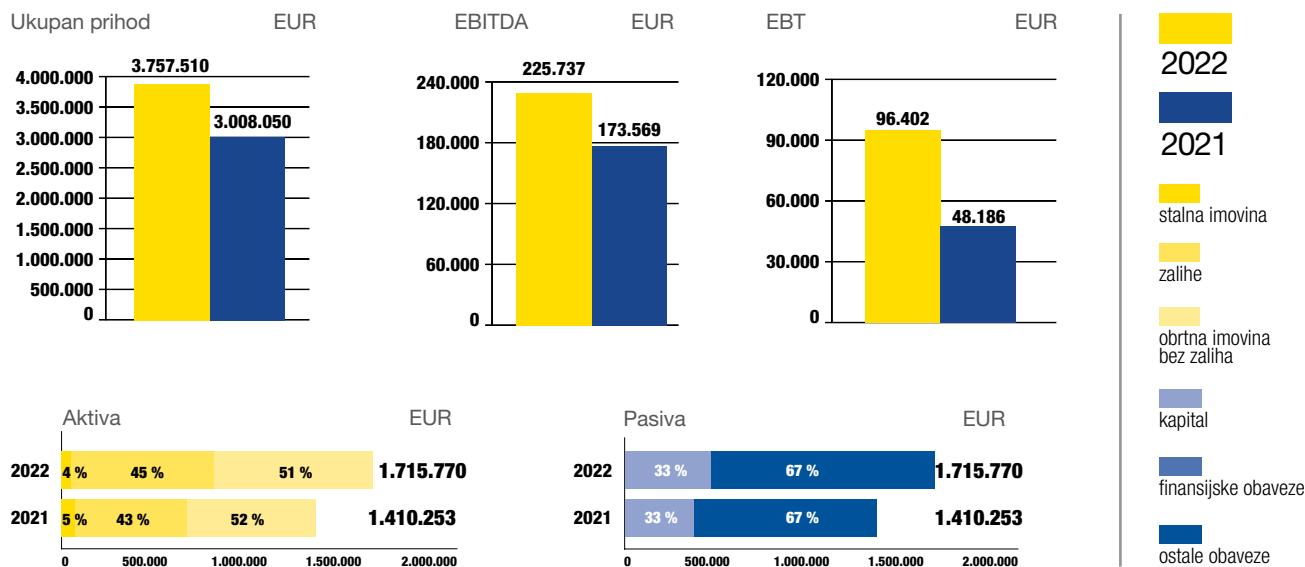
**Naša tročlana ekipa iz preduzeća Metalac
Ukrajina u Kijevu je zdravo. Najpre sporadičnim
porukama, a potom sve češće mejlom, direktorka
Tatjana Nikolaevna Eremenko nastoji ne samo
da obavesti Kompaniju, već i da povremeno
poslovno kontaktira sa partnerima u ovoj, ratom
zahvaćenoj zemlji. Njen pošten i posvećen
odnos, čak i u vreme kad se često odlazi u
skloništa, zaslužuje poštovanje.**

U situaciji koja zbog ratnih sukoba apsolutno obesmišjava svako planiranje, Metalčevo preduzeće u Kijevu ipak funkcioniše. Sa nepunih 400 000 evra Metalčevo društvo u Ukrajini je imalo 25% manji ukupan prihod u odnosu na 2021. godinu, dok je poslovna dobit značajno veća u odnosu na isti period. Usled nepovoljnog kretanja kursa, godina je završena sa gubitkom.

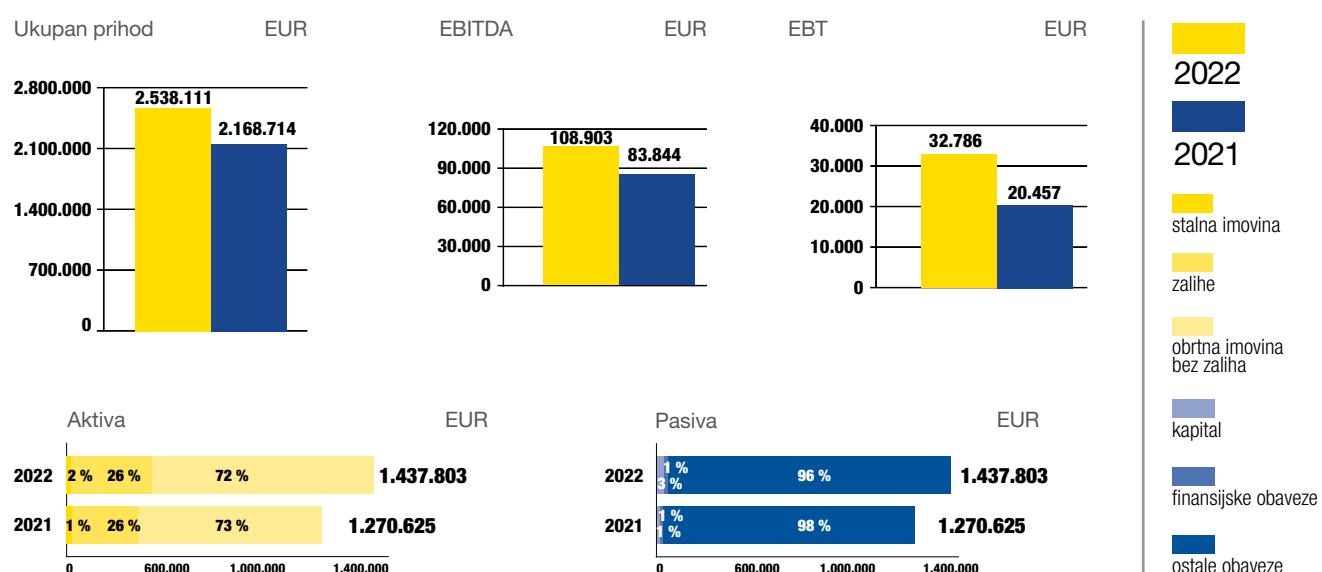
Kao i čitavom mirnodopski nastrojenom svetu i kompaniji Metalac je najvažnije da se situacija stabilizuje i otvore putevi normalne saradnje. A dotle, zahvalnost direktorki Tatjani Nikolaevnoj Eremenko za odgovoran i posvećen odnos u najtežim vremenima.

2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
+2%	-3%	-40%	+52%	-25%
0,59	0,57	0,34	0,52	0,39

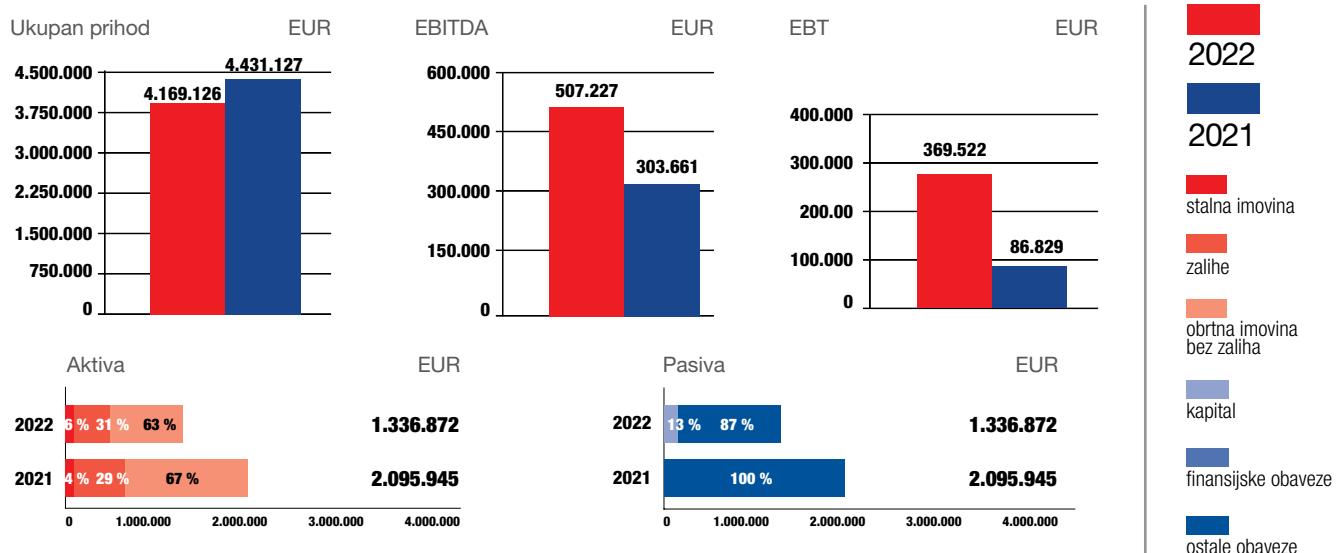
Podgorica

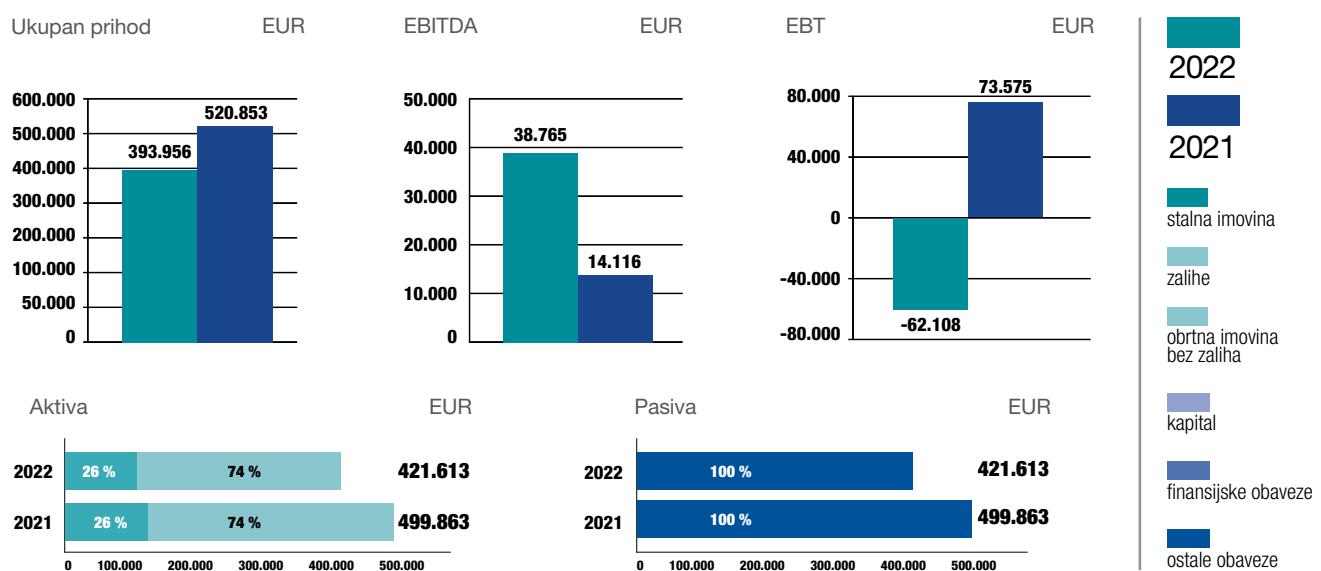
Zagreb

Rusija

Ukrajina

Jovica Zdravković, direktor sektora bezbednost i preventivni inženjering,
Jevrem Andelić, direktor standarda prodaje,
Danijela Filipović, direktorka sektora logistike,
Zoran Kalimančević, direktor sektora IMS i investicije,
Nadica Vujić Mitrović, direktorka marketing sektora,
Milan Đorđević, direktor sektora računovodstvo, finansije i porezi,
Mr Dragan Živanović, direktor sektora informacione tehnologije

Metalac a.d. je na nivou zajedničkih funkcija integrisao sve poslove koji doprinose efikasnosti sistema i optimizaciji troškova, kao i centralizovanom upravljanju značajnim aspektima razvoja svih zavisnih društava i Kompanije u celini. To su razvijanje ljudskih resursa, upravljanje korporativnim i brendovima proizvoda i usluga, aspekti društvene odgovornosti, sistem kvaliteta i zaštite životne sredine, marketing, razvoj i implementacija informacionih tehnologija, računovodstvo i finansije, standardi prodaje, logistika, zdravlje i bezbednost zaposlenih... i naravno, upravljanje timovima za razvoj uz koordinaciju razvojnih resursa kompanije. Sve ove funkcije okosnica su rada više sektora odnosno strateških funkcionalnih jedinica.

LJUDI NA PRVOM MESTU

U hijerarhiji resursa koji presudno utiču na poslovanje Metalca – ljudi su absolutno na prvom mestu. U skladu sa takvim sistemom vrednosti, i naravno, Kolektivnim ugovorom, ugovorima o radu, odlukama Fondacije Metalac itd, Kompanija na više načina iskazuje svoju odgovornost i posvećenost zaposlenima.

- Sva deca zaposlenih koja su redovni studenti dobijaju stipendiju od Metalca
- Na osnovu konkursa Metalac stipendira studente (mašinstvo, tehnologija, elektrotehnika, FON)

- Novogodišnji paketići deci zaposlenih uzrasta od 2 do 12 godina.
- Svaki radnik za rođenje deteta dobija iz Fondacije Metalac vrednosnu čestitku u iznosu od 1000 evra za prvo dete, i za po 1000 više za svako sledeće.
- Svakom radniku su na raspolaganju lekar, medicinska sestra u ambulanti u okviru Poslovnog centra.
- Solidarna i finansijska pomoć zaposlenom u slučaju smrti člana uže porodice.
- Solidarna pomoć porodici u slučaju smrti zaposlenog.
- Solidarna pomoć zaposlenom u slučaju elementarne nepogode.
- Pomoć zaposlenom iz Fonda za prevenciju i rekreativni odmor zaposlenih.
- Stipendija tokom redovnog školovanja deci preminulih radnika.
- Uslovi za kontinuirano unapređenje i usavršavanje.
- Dobrovoljno dodatno penzиона i drugi vidovi osiguranja za skoro 600 zaposlenih.
- Pravo na jubilarnu nagradu.

BROJ ZAPOSLENIH 3% MANJI

Metalac je kompanija prepoznata po tome da je uvek okrenuta aktivnostima usmerenim na zadovoljstvo i standard zaposlenih, a posebno ljudi vezanih za proizvodni ciklus i ključna radna mesta. U isto vreme nastoji da tehnološkim unapređenjima i povećanjem stepena automatizacije proizvodnih procesa racionalizuje ukupan broj zaposlenih, pre svega prirodnim odlivom i na dobrovoljnoj osnovi.

Metalac Grupa je poslovnu 2022. godinu završila sa ukupno 2.121 zaposlenih, 3% manje u odnosu na prethodnu godinu. Polovinu čine zaposleni u proizvodnim društvima, oko 40% u trgovackim društvima, a ostali su zaposleni u okviru zajedničkih službi koje servisiraju potrebe ovih društava. Najveći broj zaposlenih, preko 30% ukupnog broja, ima Metalac Posuđe, zatim slede trgovinski lanci Metalac Proleter sa 18% i Metalac Market sa 16% od ukupnog broja zaposlenih. U kvalifikacionoj strukturi preovlađuju zaposleni sa srednjim nivoom kvalifikacije, koji čine 72% ukupnog broja zaposlenih, dok je zaposlenih sa visokim obrazovanjem 228, odnosno 10% ukupnog broja zaposlenih. Među visokoškolcima, najviše je diplomiranih ekonomista, potom

mastera mašinstva, pa diplomiranih inženjera tehnologije, informatičkih nauka, elektrotehnike. U ukupnom broju zaposlenih dominiraju žene, čije je učešće u 2022. poraslo za jedan procenat i dostiglo 54% ukupno zaposlenih.

I 1.490 DANA EDUKACIJE I OBUKE

U 2022. godini realizovano je 85 eksternih i internih obuka, 17% više nego 2021., i istovremeno uz skoro 50% veća finansijska ulaganja. Kroz 1.490 dana obuke najrazličitije obuke prošlo je 23% polaznika više nego 2021.

Nastavljujući praksu merenja zadovoljstva zaposlenih HR služba je posle zaposlenih u Metalac Bojleru i Metalac FAD-u, u 2022. istraživala zadovoljstvo zaposlenih u Metalac Printu i u Metalac Posuđu. Čak 19 aspekata posla našlo se u istraživanju a prosečna ocena zadovoljstva u oba društva je 3,9.

I MOTIVACIJOM DO ZAJEDNIČKIH CILJEVA

Sprovodenje periodičnih istraživanja motivatora i stepena zadovoljenja motiva, stalna je aktivnost HR službe. Nakon sprovedene ankete u Metalac Inku, Metalac Posuđu, Metalac Bojleru, Metalac FAD-u, u 2022. godini sprovedeno je istraživanje zadovoljstva zaposlenih u Metalac Printu, a u Metalac Posuđu je sprovedeno ispitivanje efekata mera definisanih i primenjenih nakon prvog istraživanja. Cilj menadžmenta kompanije je da inspiriše zaposlene da ih slede, da podstaknu entuzijazam, otvorenost, inicijativu kod zaposlenih, da teže ciljevima koji prevazilaze standardna očekivanja, da angažuje njihove sveukupne potencijale u pravcu većeg i kvalitetnijeg angažovanja, kako u korist kompanije, tako i u korist ličnih interesa zaposlenog.

PRVI SAJAM POSLOVA U METALCU

Sigurnost, reputacija kompanije, njena društvena odgovornost, dobri uslovi rada, porodična tradicija, mogućnost napredovanja za dobre radnike i negovanje pravih vrednosti ... – najčešći su odgovori potencijalnih kandidata na pitanje "Zašto biste odabrali Metalac kao potencijalnog poslodavca", na Sajmu poslova, upriličenom po prvi put u Metalcu 28. oktobra prošle godine.

Metalac je ovom manifestacijom otvorio vrata svim zainteresovanim osobama iz grada i okolnih mesta koji žele da svoju karijeru započnu, ili nastave, u jednom od proizvodnih društava kompanije.

Sajam poslova u Metalcu organizovale su i otvorile menadžerke Službe za ljudske resurse, koje su uz maksimalnu podršku svojih kolega iz proizvodnih društava, predstavile kako potrebe Metalca, tako i sve benefite koje kompanija pruža svojim zaposlenima. „Sajam poslova“ upriličen je u impresivnom prostoru show-room-a. Vrata Kompanije za sve koji su u potrazi za poslom bila su otvorena od 11 do 17 časova. Potencijalni kandidati upoznati su prvo sa mogućnostima i potencijalima Kompanije, posredstvom video materijala, publikacije i, najvažnije, neposrednim razgovorom sa predstvincima Metalčevih društava. Uz sva bitna pojašnjenja, poseban akcenat je bio na okvirima koji najviše zanimaju potencijalne kandidate za posao a to su: odgovarajuće radno mesto, sigurna, redovna i stimulativna zarada, bezbedni i moderni uslovi rada, novčani i nenovčani benefiti, mogućnost usavršavanja i napredovanja. O svemu tome oko 60 dobro raspoloženih kandidata razgovaralo je sa predstvincima.

PODRŠKA KORISNICIMA INFORMACIONOG SISTEMA

**Implementiran
WMS u
proizvodnim
društvima.
Uveden
elektronski
karnet. U
toku proces
implementacije
BI rešenja**

Među značajnijim proširenjima poslovnih procesa, sektor informacionih tehnologija izdvaja podršku implementaciji WMS-a u proizvodnim preduzećima, čime su poslovni procesi usaglašeni sa novom organizacijom preduzeća, u okviru početka rada logističkog centra u 2022. godini.

Implementacijom elektronskog karneta radnika, omogućeno je vođenje plana rada i njegove realizacije, čime je obezbeđen automatizam operativnog rada sa kadrovskim podacima i podacima o zaradama.

Izmena propisa o elektronskoj fakturi, zahtevala je i značajne dopune u aplikativnom softveru.

Završena je prva faza u mapiranju podataka u okviru implementacije budućeg BI (Business Intelligence). Naime, nakon realizacije prve faze postavke BI rešenja za 6 zavisnih društava Metalac grupe (Posuđe, Bojler, Inko, Trade, Market i Home Market) koja je podrazumevala formiranje jedinstvene baze podataka i postavku seta standardizovanih izveštaja izvođača - u toku je druga faza implementacije, koja sa aspekta upotrebe vrednosti predstavlja ključni momenat od koga zavisi brzina usvajanja i stepen korišćenja mogućnosti koju BI pruža. U toku je prva faza postavke standardizovanih izveštaja za sva zavisna društva čiji se završetak očekuje sredinom 2023. godine kada startuje druga faza kroz postavku izveštavanja za Microsoft Power BI i postavku novih dopunskih izveštaja na nivou pojedinačnih preduzeća.

QMS/IMS

Metalac ostaje primer kompanije koja, ne samo primjenjuje, već i živi sa standardima. Ta familijarnost sa sistemom kvaliteta i zaštitom životne sredine se vidi u svakom susretu tokom provere – rekla je vođa četvoročlanog tima proverivača TMS-a Vera Živanović, na završnom sastanku sa menadžmentom Metalca. Ona je, takođe, istakla posebno snažan utisak zbog toga što je Kompanija, uprkos posledicama korone, ostala verna odgovornom odnosu prema zaposlenima i lokalnoj zajednici i nije redukovala nijednu od svojih društveno korisnih aktivnosti.

Početkom juna održana je redovna eksterna provera sprovođenja integrisanog sistema menadžmenta ISO 9001:2015 i ISO 14001:2015. Tročlani tim TMS - CEE je sproveo proveru.

Po prvi put nije bilo uočenih neusaglašenosti već 11 preporuka za poboljšanje. Eksterni tim je izneo niz pohvala na primenu sistema IMS-a u svim oblastima od zaštite životne sredine kroz uštede u potrošnji materijala i energije kao i selekciji svih vrsta otpada, povećanju produktivnosti, bezbednosti na radu, pristup i znanje (svest) zaposlenih o IMS-u... Takođe, početkom godine je održana edukacija za interne proverivače nakon čega je sprovedena interna provera u svim sertifikovanim društvima. Proverom je konstatovana primena IMS-a na visokom nivou.

U prethodnoj godini u Metalac AD i ZD je praćeno 62 parametra od kojih se:

- 18 parametara odnosi na smanjenje troškova poslovanja
- 32 parametara odnosi na smanjenje troškova poslovanja uz poboljšanje ZŽS
- 9 parametara odnosi na povećanje produktivnosti
- 3 parametra odnose na zadovoljstvo kupca.

Većina parametara je u okviru projektovanih vrednosti, za preostale su propisane mere poboljšanja koje u ovoj godini treba da donesu bolja ostvarenja. Rezultati merenja emisije štetnih i opasnih materija u skladu sa važećim zakonskim i drugim regulativama od strane Zavoda za zdrastvenu zaštitu radnika – Novi Sad, pokazuju da emisija iz izvodnih kanala tehnoloških i energetskih emitera ne prelazi granične vrednosti tako da zavisna društva i Metalac a.d. Gornji Milanovac svojom aktivnošću ne ugrožavaju životnu sredinu. Rezultati merenja otpadnih voda su u granicama propisanih vrednosti. Kao društveno odgovorna kompanija u saradnji sa kompanijom Sekopak u 2022. godini smo sakupili plasiranu ambalažu sa tržišta naše države, predali na reciklažu i na taj način izbegli emisiju CO₂ u vrednosti od 115t. Imajući u vidu da se u kompaniji Metalac vrši primarna selekcija otpada i da su prikupljene količine značajno veće od prikupljenih sa Sekopakom, doprinos naše kompanije čistoj planeti kroz smanjenje emisije CO₂ je značajno veći.

FONDACIJA

Nakon dve godine izostanka svečanog uručenja vrednosnih čestitki Fondacije Metalac, bebama rođenim u 2022. umesto na kućnu adresu, čestitke su 24. decembra svečano uručene u amfiteatru Poslovnog centra. Kao podrška porodicama i podsticaj natalitetu, iz Fondacije Metalac uručeno je preko 55 čestitki ukupne vrednosti preko 100.000 evra.

Najveći dobitnik je naša radnica Biljana Stefanović koja za svoje peto dete dobija 5.000 evra, a kako su sva deca deo priče "Za budućnost rastemo zajedno" Biljana je od 2013. do danas dobila oko 14.000 evra. Samo jednoj porodici za petoro dece do sada skoro 14.000 evra. Osim Biljane, imamo i dve radnice sa 4. detetom, obe iz Proletera, kojima sleduje po 4.000 evra. U pet porodica stižu čestitke od po 3.000 evra za treće dete, dok će 18 porodica za svoje drugo dete dobiti po 2.000 evra. Da nas čekaju rodne godine potvrđuje i podatak da su 22 para dobila svoje prvo dete i čestitke po 1.000 evra. I ove godine, čestitke Fondacije Metalac osim za decu u Gornjem Milanovcu odlaze i u Čačak, Trstenik, Novi Pazar, Ljig, Paracin... Ovogodišnje čestitke novim bebama uručili su predsednik Kompanije Dragoljub Vukadinović i generalna direktorka Radmila Trifunović. Od osnivanja Fondacije Metalac 2006. godine nagrađeno je preko 850 beba, sa više od 900.000 evra. Metalac ostaje dosledan ulaganju u porodice svojih zaposlenih, dajući podršku mladim kadrovima, prevashodno ženama, kojima poručuje da ne treba da strahuju za svoje radno mesto jer su postale majke.

MGM

GODIŠNJI IZVEŠTAJ
2 0 2 2

Izdavač:

Metalac a.d. Gornji Milanovac

Za izdavača:

Dragoljub Vukadinović

Redakcioni odbor:

Radmila Trifunović
Nadica Vujić-Mitrović
Ana Živanović
Vasilije Gudelj

Dizajn i priprema:

Dizajn studio Metalca
Petar Tešović

Ilustracije:

Petar Tešović

Fotografije:

Art photo Marija Piroški
www.unsplash.com

Štampa:

Zlatna knjiga, Jagodina

Tiraž: 500

Gornji Milanovac, maj 2023.